

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování sportu před a po insolvenci společnosti SAZKA
Financing of the Czech Sport Before and After Insolvency of SAZKA

Student: Veronika Žáková
Vedoucí práce: Mgr. Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student:

Veronika Žáková

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace:

02 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Financování českého sportu před a po insolvenční společnosti SAZKA
Financing of the Czech Sport Before and After Insolvency of SAZKA

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Sport a jeho financování
 3. Analýza činnosti akciové společnosti SAZKA
 4. Zhodnocení role společnosti SAZKA při financování českého sportu
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-869-2904-3.
NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.
VITOUŠ, Pavel. *Malá encyklopedie sportu*. Praha: Mladá fronta, 1980. 359 s.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Ing. Stanislav Mrvík, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 9. května 2014

Veronika Žáková

Veronika Žáková

Obsah

1.	Úvod	5
2.	Sport a jeho financování.....	7
2.1.	Sport	7
2.1.1.	Základní definice v oblasti sportu.....	7
2.1.2.	Legislativní normy.....	8
2.1.3.	Historie sportu.....	9
2.1.3.1.	ČSTV.....	10
2.1.3.2.	ČOV	13
2.1.4.	Význam sportu ve společnosti.....	13
2.2.	Financování sportu	15
2.2.1.	Typy dotací v rámci financování sportu.....	16
2.2.2.	Financování z veřejných zdrojů	17
2.2.2.1.	Státní rozpočet	17
2.2.2.2.	Místní rozpočty.....	18
2.2.3.	Financování ze soukromých zdrojů	18
2.2.3.1.	Sponzoring versus reklama.....	18
2.2.3.2.	Dary	20
2.2.3.3.	Vlastní příjmy.....	21
2.2.3.4.	SAZKA, a. s., loterijní společnosti.....	23
2.2.4.	Ostatní zdroje financování	23
2.2.4.1.	Bankovní půjčky a úroky.....	23
2.2.4.2.	Evropská unie	24
2.2.5.	Financování sportu v zemích EU.....	24
3.	Analýza činnosti akciové společnosti SAZKA	26
3.1.	Historie SAZKY	26
3.2.	Krize ve společnosti SAZKA, a. s.	27
3.2.1.	Hlavní aktéři.....	27
3.2.2.	Počátek krize	29
3.2.3.	SAZKA Aréna	30
3.2.4.	Průběh krize.....	32
4.	Zhodnocení role společnosti SAZKA při financování českého sportu	35
4.1.	Státní rozpočet x územní rozpočty	35
4.1.1.	Státní rozpočet	36
4.1.2.	Rozpočty územních samospráv	38

4.2.	Loterijní společnosti	38
4.3.	Domácnosti.....	39
4.4.	Ostatní změny.....	40
4.5.	Dopad novely loterijního zákona na obce	40
5.	Závěr	43
	Seznam použité literatury	45
	Seznam zkratk.....	48
	Prohlášení o využití bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1. Úvod

Televize, počítač, notebook, tablet nebo „chytrý“ telefon jsou fenoménem dnešní doby. Děti mnohdy již v předškolním věku umějí ovládat tato zařízení mnohem lépe než jejich rodiče, ale jejich znalost jde na úkor jejich zdraví. Je prokázáno, že počet osob s nadváhou a obezitou se zvyšuje. Kde jsou doby, kdy děti přišly ze školy domů a rodiče je po celý den neviděli, protože měli tolik zájmů a aktivit. Dnes musí rodiče své děti doslova vyhánět z domova. A nejde tady jen o zdraví, ale co třeba komunikace? Sociální sítě ničí naši komunikační schopnost a většinou mladé manželské páry na tento trend života doplácí. Je třeba si uvědomit, že žijeme jen jednou (vynecháme-li náboženské teorie), a proto by především rodiče měli své děti motivovat a vést k správnému životnímu stylu. Zamysleme se nad tím, co pro své zdraví, kondici a tělesnou zdatnost děláme. Co třeba začít sportovat?

Já mohu poděkovat svým rodičům za to, že mě celý život vedli ke sportu. Už od malička jsem navštěvovala fotbalová utkání, ve kterých hrával můj otec. Později mé sestry začaly hrát volejbal a já jsem se k nim ve 12 letech přidala. Ke sportu mám tedy blízko a v mém žebříčku hodnot je sport umístěn na předních místech. Volejbal hraji v oddíle, jehož příjmy od roku 2011 klesají. To je důvodem, proč jsem si vybrala právě toto téma. Chci zjistit, nejen jakým způsobem do sportu přicházejí finanční prostředky, ale především jaký vliv na financování českého sportu měl krach akciové společnosti SAZKA.

Cílem mé bakalářské práce je zhodnotit roli společnosti SAZKA při financování českého sportu.

Předpokládáme, že v době insolvence SAZKY byly výdaje ze státního rozpočtu nejnižší. Hypotéza tedy zní: insolvence SAZKY, a. s., způsobila nejnižší výdaje ze státního rozpočtu do sportu za posledních 5 let.

V práci bude použita metoda deskripce, komparace a analýzy. Budeme využívat odbornou knižní literaturu, legislativní zákony a internetové zdroje.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou část a praktickou část. Teoretickou část si rozdělíme na sport a financování sportu. Nejprve si vyjasníme základní pojmy týkající se sportovního prostředí a představíme si základní legislativní předpisy. Dalším tématem bude historie sportu, který se ve společnosti rozvíjí už od pradávna. Pro práci je zapotřebí pochopit pojem ČSTV, který je úzce spjat se společností SAZKA. Nelze také vynechat ČOV, jehož

oficiálním partnerem je právě SAZKA. V závěru kapitoly sportu si vyjasníme význam sportu pro společnost.

Až se seznámíme s podstatnými věcmi ohledně sportovní činnosti, budeme se věnovat kapitole, která nám ukáže, jak probíhá financování sportu v České republice. Důležité je pochopit, jaké typy dotací u nás existují. Financování sportu si pro přehlednější situaci rozdělíme na financování sportu z veřejných zdrojů, soukromých zdrojů a na ostatní zdroje. Na závěr kapitoly provedeme komparaci údajů se zeměmi Evropské unie, a to především z pohledu loterijních společností.

V praktické části se budeme věnovat průběhu a příčinám, jež vedly ke krachu společnosti SAZKA, a také si představíme hlavní osobnosti, které do těchto událostí zasáhly. Následovat bude komparace údajů před insolvencí a po insolvenci, abychom mohli dosáhnout stanoveného cíle.

2. Sport a jeho financování

2.1. Sport

2.1.1. Základní definice v oblasti sportu

Tělesná kultura má tři subsystémy. Mezi ně řadíme sport, tělesnou výchovu a pohybovou rekreaci. Podle Hodaně (1992) lze tělesnou kulturu definovat jako sociologický systém, který jako výsledek činností, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického a z něj vyplývajících psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace.

Pojem tělesná výchova je užíván v souvislosti s pedagogickým procesem a slouží k všestrannému zdokonalování člověka a k rozvoji jeho osobnosti.

Pohybovou rekreaci lze charakterizovat jako činnost, která dbá o odpočinek, zábavu a vzdělávání. Má tedy velký vliv na intelektuální, tělesný i sociální rozvoj osobnosti a umožňuje kultivaci tvořivých sil člověka.¹

Význam slova sport lze definovat mnoha způsoby. Můžeme jej odvodit od latinského „disportare“ a francouzského „ledésporter“, což v překladu znamená bavit se, příjemně trávit volný čas. Můžeme si ho představit jako rekreační fyzickou aktivitu, tvořící složku volného času a životního stylu ve vrcholové podobě. Dále jej lze charakterizovat jako pohybovou činnost soutěžního charakteru, což znamená, že sport eliminuje slabší jedince. Plní funkci nejen zdravotní a relaxační, ale zahrnuje i momenty výkonu, soutěživosti, regulované ventilace agrese a příslušnosti ke skupině.² Sport tedy můžeme definovat podle Evropské charty: „*Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních*“.³

¹ HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, c2006, s. 9. ISBN 80-86929-04-3.

² NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 19. ISBN 978-80-7357-666-0.

³ *Evropská charta sportu* [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.cstv.cz/informaceprovas/vladni/echs.pdf>

Měli bychom si uvědomit, že pojem sport zahrnuje nejen soutěže a sportovní týmy, ale i řadu dalších aktivit, ve kterých existuje fyzické úsilí, měření výkonnosti, ale i dodržování pravidel formy konání. V dnešní době je sport ve světě propagován jako „sport pro všechny“.

2.1.2. Legislativní normy

Hlavní právní normy a mezinárodní dokumenty určující vztahy v oblasti sportu jsou následující:

- Ústava ČR a Listina základních práv a svobod - „*Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá*“⁴, právo spolčovací a shromažďovací,
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník – stanovuje vznik právnické osoby a její definice,
- zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů – upravuje podmínky registrace,
- zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu – vymezuje postavení sportu,
- zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách – určuje odvody do sportu,
- Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice,
- Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovců,
- Národní program rozvoje sportu pro všechny,
- Světový antidopingový kodex,
- Evropská charta sportu,
- Kodex sportovní etiky,
- Bílá kniha sportu,
- Evropská antidopingová úmluva.⁵

⁴ Listina základních práv a svobod ze dne 16. prosince 199, čl. 2, odst. 3. Dostupná z: <http://www.slu.cz/slu/cz/poradenska-centra/docs/listina-zakladnich-prav-a-svobod>

⁵ HALÁSEK, Dušan a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008, s. 173-174. ISBN 9788024818542.

2.1.3. Historie sportu⁶

Sport se vyskytuje v lidské společnosti od pradávna. V primitivních lidských tlupách sloužily sportovní soutěže k budování loveckých a bojových návyků. Z čínské kultury jsou známy školy bojových umění zabývající se například karate, taekwondem, tai-či apod.

Později ve starověkém Řecku se konají sportovní hry, které vrcholí založením olympijských her v roce 776 př. n. l. Tato tisíciletá tradice byla přerušena dekretem římského císaře Theodosia z roku 394 n. l. V období olympijských her byl vytvořen ideál „kalokagathie“, tj. harmonického rozvoje těla a ducha. Evropský středověk negoval ideál kalokagathie. Na téměř 1 200 let se tělesná příprava stala výsadou šlechty. Oblíbenou zábavou byly nejen rytířské turnaje, ale také lov, šerm, lukostřelba a míčové hry. To vše sloužilo k přípravě středověkého rytíře pro boj. Náklady na sport a tělesnou přípravu byly velmi drahé.

Zvrat pohledu na tělesnou kulturu a sport nastal v období průmyslové revoluce. Sport se prosadil nejprve v Anglii, kdy byl vytvořen tzv. insulární systém her a sportu, jenž se stal kolébkou moderního sportu. Vznikly první kluby, které byly základní organizační jednotkou anglického a později i světového sportu.

V 18. a 19. století v Evropě vznikly dva systémy. Jednalo se o švédský systém zdravotní gymnastiky zaměřený na systém tělesných cvičení a německý turnerský systém zabývající se o branné aspekty sportu, tedy cvičení těla. Tyto dva systémy, především turnerský systém, daly základ založení první české tělocvičné organizaci Sokol, kterou založil Dr. Miroslav Tyrš v roce 1862. V tomto období bylo lidí, kteří se zabývali sportem, málo. K rozvoji dochází v poslední čtvrtině 19. století. Od roku 1896 lze říci, že se sport stává předmětem celé společnosti. V tomto roce došlo k založení novodobých olympijských her.

Ačkoliv byla založena Tělocvičná jednota pražská (1862), rakouská vláda a katolická církev sport považovaly za bezbožnou a mravnost ohrožující činnost. V roce 1869 byl založen první ženský sportovní spolek – Tělocvičný spolek paní a dívek pražských. Na konci 19. století se v českých zemích objevují nová sportovní odvětví jako veslování, bruslení, cyklistika, atletika, kopaná, tenis, lyžování, turistika apod. Klub českých turistů vznikl jako následek střetu s idejemi Sokola, kdy si nová sportovní odvětví musela zakládat vlastní

⁶ NOVOTNÝ, Jiří. Sport v ekonomice. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 36 - 44. ISBN 978-80-7357-666-0.

sportovní spolky. Poslední větší organizací byl Junák - český skaut, který vznikl před první světovou válkou.

V Československé republice měl sport poměrně výsadní postavení, o které se zasloužili Sokolové při přebírání moci novým státem. O sport bylo pečováno v rámci ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy. Zde stát působí na sport přímo i nepřímo. Stát poskytl spolkům za 11 let přes 10 mil. korun, avšak po vypuknutí velké světové krize podpora spolkům ustala.

Spolky jako Sokol, DTJ, Orel, Federace dělnických tělocvičných jednot pořádaly velké tělovýchovné slavnosti s hromadným cvičením. Mezi nejznámější patří sokolské slety. Po záboru ČSR Německem končí úspěšný rozvoj československého sportovního hnutí. Byla zastavena činnost spolků (např. Sokola, Orla), pokračovat ve své činnosti mohly pouze sportovní svazy a Svaz DTJ.

Po osvobození usilovala především KSČ o sjednocení celého tělovýchovného hnutí, což se jí podařilo v únoru 1948. V březnu byla ustavena jednotná dobrovolná organizace Sokol. V letech 1949 – 1952 byly přijaty dva zákony, zákon č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport a zákon č. 71/1952 Sb., o tělesné výchově a sportu podle sovětského vzoru. Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport vznikl po utlumení činnosti Sokola. Sokol nebyl zrušen úplně, tento název používaly i nadále některé mimopražské jednoty. V roce 1957 na základě zákona o organizaci tělesné výchovy vznikl Československý svaz tělesné výchovy, který fungoval jako jednotná dobrovolná tělovýchovná organizace. V roce 1990 byl obnoven Sokol, Orel a některé další svazy se osamostatnily.

Rozpad Československa vedl k rozpadu Československé sportovní konfederace. Největší sportovní organizací je ČSTV, poté ČASPV. Akcionáři české části loterijní společnosti Sazka, a. s., se stali ČSTV a nástupnické organizace. Z ČSOV vznikl Český olympijský výbor a Slovenský olympijský výbor.

Ve 21. století je sport nedílnou součástí veřejného života. Největší českou organizací je ČSTV s 1,5 milionem registrovaných členů.

2.1.3.1. ČSTV

Státní úřad pro tělesnou výchovu a sport byl konstituován v roce 1949 po sjednocení československé tělovýchovy. O tři roky později byl vytvořen Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport, který existoval do roku 1957, tedy roku, kdy byl založen Československý

svaz tělesné výchovy, jehož posláním je zvyšování tělesné zdatnosti a branné připravenosti členů. Činnost ČSTV v Česku spravuje Český ústřední výbor ČSTV, na Slovensku Slovenský ústřední výbor ČSTV. Tělovýchovnou činnost v krajích reguluje Krajský výbor ČSTV, v okresech Okresní výbor ČSTV. Základní složkou ČSTV je tělovýchovná jednota, jejíž součástí jsou sportovní svazy, odbory turistiky a odbory základní a rekreační tělesné výchovy. Nejvyšším orgánem ČSTV byl celostátní sjezd. K 1. 1. 1978 bylo evidováno 1 766 204 členů a 8 044 tělovýchovných jednot.⁷

V roce 1990 došlo k rozdělení ČSTV na českou a slovenskou část. V České republice se stále používal název ČSTV, zatímco na Slovensku vzniklo Slovenské združenie telesnej kultúry. Ústřední výbor ČSTV vystřídala Československá federace sportovních a tělovýchovných svazů. V této době byla nejvyšším orgánem valná hromada, tvořená zástupci TJ a SK. Dalším orgánem byl výkonný výbor, který valnou hromadu svolává. Členská základna v roce 1992 měla cca 1 milion členů.

Všesportovní kolegium vzniklo v roce 2004. Jeho úkolem bylo sjednotit nejednotné sportovní organizace. Členy kolegia jsou Asociace školních sportovních klubů České republiky (AŠSK), Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů (ATJSK), Autoklub České republiky (AČR), Česká asociace sportu pro všechny (ČASPV), Česká obec sokolská (ČOS), Český střelecký svaz (ČSS), Český svaz tělesné výchovy (ČSTV), Klub českých turistů (KČT) a Orel. ČSTV v roce 2004 sdružovalo 1 409 209 členů a 8 933 TJ a SK.

Od roku 2010 má ČSTV následující orgány: valnou hromadu jako nejvyšší orgán, výkonný výbor jako nejvyšší výkonný orgán, revizní komisi, smírčí komisi a poradní orgány. Krach SAZKY v roce 2011 způsobil ztrátu důvěry ČSTV nejen z pohledu občanů, ale především vlády. Vláda přijala opatření a státní dotace, které přerozdělovalo ČSTV, putovaly přímo sportovním svazům. S řešením situace přišel předseda Českého tenisového svazu I. Kaderka, který tvrdil, že by měla být založena nová organizace, která by zastřešila český sport. Organizace, jejíž získané peníze by putovaly přímo na účty sportovním svazům, nikoliv přes účty zastřešující organizace. ČSTV má v této době 1 541 064 členů a 9 224 TJ/SK.⁸

Na schůzi valné hromady v roce 2012 je zvolen nový sedmnáctičlenný VV ČSTV v čele s předsedou JUDr. Miroslavem Janstou. Cílem výkonného výboru je transformace ČSTV. V důsledku transformace došlo ke změně názvu. ČSTV se 27. dubna 2013

⁷ VITOUŠ, Pavel. *Malá encyklopedie sportu*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1980, 359 s., 24 s. fot. příl. Malé encyklopedie (Mladá fronta), sv. 9.

⁸ JELÍNEK, David. *Změny v organizaci ČSTV po roce 1989*. Brno, 2012. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd ve sportu. Vedoucí práce Mgr. Milena Strachová, Ph.D.

přejmenoval na Českou unii sportu (ČUS).⁹ Pro snazší orientaci v textu budeme i nadále používat název ČSTV, aby nedošlo k přílišnému zahlcení informacemi.

Činnost ČSTV¹⁰

Posláním ČSTV je vytváření podmínek pro sport. Poslání je tvořeno čtyřmi základními body: poskytovat, respektovat, pomáhat, organizovat. ČSTV poskytuje služby nejen svým členům, ale i ostatním organizacím v rámci sportovního prostředí celé České republiky. V zájmu vytvoření optimálních podmínek respektuje principy olympiády. ČSTV také pomáhá při získávání finančních prostředků, a to na jakékoliv sportovní úrovni. Posledním bodem je organizování, to znamená, že se podílí na podpoře a provozu sportovních aktivit.

ČSTV každoročně plní stanovené úkoly. Pro rok 2014 je stanoveno 10 prioritních úkolů, které zajistí fungování a dosavadní strukturu ČSTV. Vedení je nedílnou součástí každé organizace. ČSTV pracuje na tom, aby její vedení bylo profesionální, se stabilní organizační strukturou, a zároveň aby počet pracovníků ve vedení nebyl příliš vysoký. Vedení musí dohlédnout na smlouvy, inventury a soudní spory vzniklé při činnosti ČSTV před transformací. ČSTV se snaží zanalyzovat kroky vedoucí ke krachu SAZKY, zejména aby nedocházelo k dalším ztrátám na majetku ČSTV. Vytvoření trvalého a udržitelného systému financování sportovních klubů je nedílnou součástí úkolů. ČSTV se bude podílet na legislativních a rozpočtových krocích, které zajistí stabilitu financování českého sportu. Zdroje sportovním organizacím bude poskytovat stát, ale také kraje a obce. Servisní centra jsou prostředníky mezi ČSTV a sportovními organizacemi. Jejich úkolem je zajistit ekonomický, organizační a právní servis. Zbývající majetek ČSTV má být využit účelně tak, aby vytvořil kvalitní podmínky pro občany, talentovanou mládež a reprezentaci. ČSTV usiluje o ponechání majetku, který ji přináší dlouhodobý prospěch, to znamená, že důležitý majetek nebude rozprodán. Změna sídla je dalším úkolem ČSTV. Současné sídlo nemá shodného vlastníka a nachází se v havarijním stavu. Sportovní centrum Nymburk není vhodné pro vrcholový sport. ČSTV ve spolupráci s ministerstvy, Středočeským krajem, městem Nymburk a ČOV usilují o modernizaci sportovního areálu a zajištění finanční investice.

⁹ *Zpravodaj České unie sportu: Speciál vydání k přejmenování organizace* [online]. 2013 [cit. 2014-03-24]. ISSN 1212-1061. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/novinky/zpravodaj-cus-special.html>

¹⁰ *Co je ČUS?. ČUS* [online]. 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>

2.1.3.2. ČOV

V roce 1896 byl založen Český výbor pro hry olympijské v Praze. Jeho úkolem bylo dodržování pravidel MOV, rozvoj a ochrana olympijského hnutí, dodržování zásad rovnoprávnosti bez národnostních, náboženských a politických diskriminací.¹¹

Český olympijský výbor byl založen v roce 1899. V letech 1900 – 1913 se čeští sportovci pod jeho záštitou účastnili olympijských her, a to i přesto, že Česko neexistovalo jako suverénní stát. Od roku 1914 mohli čeští sportovci vystupovat pouze pod vlajkou habsburské monarchie. Po propuknutí první světové války byla činnost ČOV zastavena.

Nově byla činnost obnovena v roce 1918, kdy opět vystupoval pod názvem ČSOV. Po rozbití Československa roku 1939 došlo také k rozdělení ČSOV. Vznikl Národní olympijský výbor Slovenska a Národní olympijský výbor Čech a Moravy, který kvůli nátlaku cizinců byl rozpuštěn a majetek byl předán Českému všesportovnímu výboru.

V květnu 1945 došlo k opětovnému obnovení činnosti ČSOV. Poslední společné olympijské hry proběhly v roce 1992 v Barceloně, neboť v téže roce v důsledku rozpadu Československa je obnoven ČOV a vznikl Slovenský olympijský výbor. Od roku 2000 se ČOV zabývá sportem pro všechny. Jeho speciálním projektem je Olympiáda dětí a mládeže, pořádaná od roku 2003.¹²

V roce 2012 je zvoleno nové vedení ČOV v čele s předsedou Jiřím Kejvalem. V dubnu 2013 jsou schváleny nové stanovy ČOV, kdy ČOV zastává novou roli, a to roli zastřešující organizace českého sportu.

2.1.4. Význam sportu ve společnosti¹³

Sport se rozvíjí bez ohledu na pohlaví sportovců, jejich rasu, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, sexuální orientaci, společenské a ekonomické postavení ve společnosti. Z toho lze říci, že se sport opírá o elementární společenské, výchovné a kulturní hodnoty.

Občané se mohou sportu a pohybovým aktivitám věnovat organizovaně, v rámci občanských sdružení, nebo neorganizovaně. Pod odborným vedením je organizováno až 20 %

¹¹ VITOUŠ, Pavel. *Malá encyklopedie sportu*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1980, 359 s., 24 s. fot. příl. Malé encyklopedie (Mladá fronta), sv. 9.

¹² Olympic. *Český olympijský výbor* [online]. 2012 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/text/10--historie>

¹³ MŠMT a ČOV. *Analýza financování sportu v České republice*. 2009, 22 s. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analýza_financovani_sportu_CR_www.pdf

populace. Neorganizovaní občané provádějí sport rekreačního charakteru, který se mění nejen podle ročního období, ale i podle trendů.

V důsledku současného životního stylu došlo v posledních letech k poklesu sportovních aktivit o 30 %. Vyplývá to z výsledků průzkumu Státního zdravotního ústavu. Dochází ke zhoršení zdravotního stavu, nárůstu nadváhy a obezity. V ČR má problém s nadváhou cca 60 % populace a z toho je více než 25 % obézních.

Význam sportu lze rozdělit do několika kategorií s ohledem na rovné příležitosti, kvalitu života, rekreaci, výchovu a vzdělání, prožitek a seberealizaci, zdatnost, sportovní výkony, státní reprezentaci a mezinárodní kontakty.

O sport se zajímá velké množství lidí, kteří se chtějí sdružovat bez ohledu na věk, rasu či pohlaví. Sport pomáhá k budování rovnováhy postavení mužů a žen. Sportu se mohou účastnit i přistěhovalci, důležitou skupinou jsou zdravotně postižení. Nedochází k vyloučení některých skupin společnosti, neboť sport vytváří pocit sounáležitosti.

Sport slouží jako nástroj prevence zdraví. Čím víc lidí bude sportovat, tím víc dojde k poklesu nadváhy, obezity nebo chronických onemocnění. Občanům se zvýší kvalita života a státní rozpočet bude méně zatížen výdaji v kapitole zdravotnictví. Závěr z ekonomického fóra v Davosu v únoru 2009 (Sport: Untapped Asset) „Každý dolar investovaný do sportu ušetří čtyři dolary ve zdravotnictví“ potvrzuje rakouská studie Sport und Gesundheit.

Pohyb je součástí aktivního odpočinku, kterým jedinec vyrovnává nejen pracovní napětí, ale dochází zde i ke vhodnému využití volného času. Sport je doplňkem životního stylu, při kterém dochází k obnově lidských sil.

Úkolem výchovy a vzdělávání je rozvíjet vědomosti, dovednosti, odpovědnost, smysl pro povinnost, cílevědomost a sebeovládání. Tyto znaky jsou součástí také sportu. Sport především zahrnuje prvky morálky. Sport je lidská činnost, která přispívá k výchově a k vzdělávání, a tedy k posílení lidského kapitálu.

K prožitku může člověk dojít jak při aktivní, tak neaktivní činnosti. Je samozřejmostí, že prožitek z aktivní činnosti je vyšší, neboť zde dochází i k seberealizaci. Sportovní činnost přináší uspokojení z pohybu, vítězství, popularity i sociálního kontaktu.

Mimořádné sportovní výkony jsou inspirativní nejen pro ty, kteří jich dosáhnou, ale také pro ty, kteří je sledují. Výkony ve sportu plní funkci reklamy zejména pro děti a mládež. Přispívají tím k rozvoji sportovních činností. Sport na mezinárodní úrovni přispívá

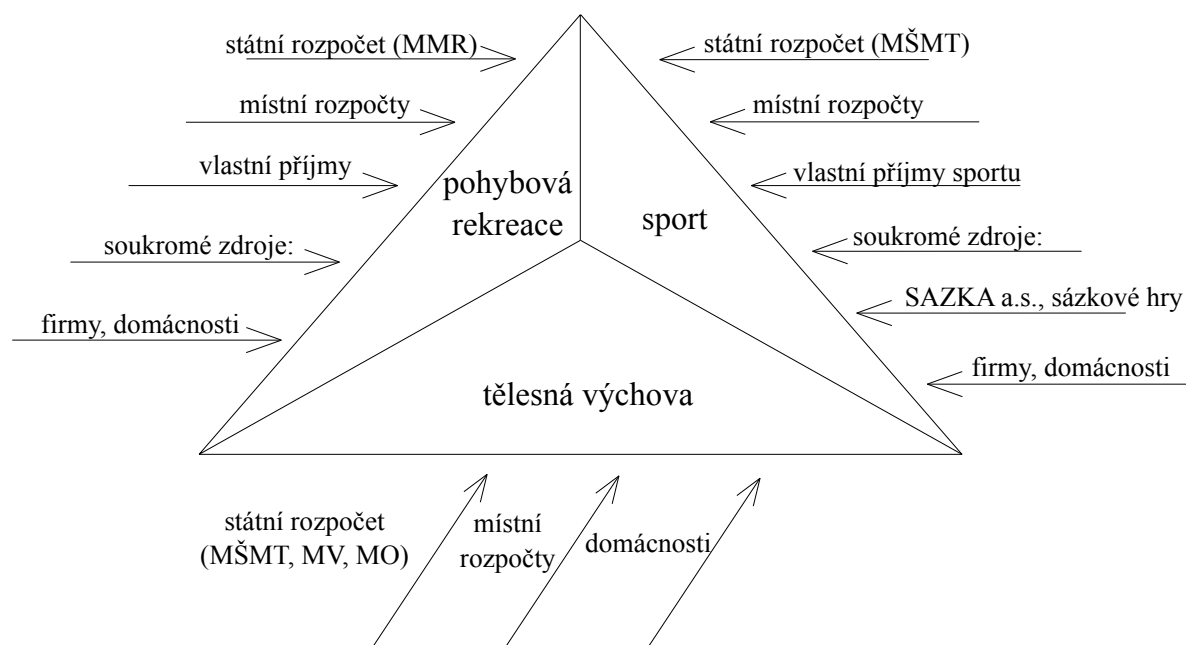
k porozumění mezi národy a jejich kulturami. Důležitou součástí jsou olympijské hry, jejichž cílem je podpořit mír prostřednictvím sportu, podpořit přátelství a porozumění ve světě.

Z hlediska ekonomiky je sport rozvíjející se činností. Z Bílé knihy sportu lze zjistit, že sport v zemích EU vytváří až 3,7 % HDP a zaměstnává zhruba 15 milionů lidí, tj. 5,4 %.

2.2. Financování sportu

Tělesná kultura je financována z veřejných a soukromých zdrojů. V souvislosti s propojením těchto dvou zdrojů je používán pojem vícezdrojové financování sportu, který můžeme vidět na obrázku 2.1.

Obrázek 2.1 Vícezdrojové financování tělesné kultury

Zdroj: HOBZA, REKTORÍK, Základy ekonomie sportu

Pro účely této práce se dále budeme věnovat pouze financování sportu. Z obrázku 2.1 vidíme, že sport je financován z veřejných zdrojů, mezi které řadíme státní rozpočet a místní rozpočty, ze soukromých zdrojů, které zahrnují vlastní příjmy sportu, firmy a domácnosti, a loterijní společnosti a jako samostatnou kategorii si stanovíme financování z fondů Evropské unie.

2.2.1. Typy dotací v rámci financování sportu¹⁴

Hlavní rozdělení spočívá v rozlišení, zda jsou dotace účelové, či neúčelové. Pomocí nich můžeme financovat běžné i kapitálové výdaje.

Účelové dotace mají předem stanovený účel použití. Příjemce dotace zodpovídá za splnění povinností, které jsou poskytnutím dotace stanoveny. O mandatorních dotacích hovoříme v případě, kdy poskytovateli vznikají právně vynutitelné závazky vůči příjemci dotace. Diskreční dotace nejsou nárokové. Velikost a podmínky dotací nejsou legislativně stanoveny.

Účelové dotace mohou být poskytnuty za podmínek spoluúčasti na financování výdajů, nebo bez spoluúčasti, kdy je dotace stanovena pevnou částkou dle předem stanovených parametrů. Pokud je dotace stanovena procentním podílem, jedná se o dotaci se spoluúčastí. Tato dotace vede k motivaci příjemce, ale zároveň znevýhodňuje menší a chudší lokality, které mají problémy se získáváním finančních prostředků.

Setkat se můžeme také s dotacemi s otevřeným a uzavřeným koncem. Dotace s otevřeným koncem nemají předem stanovenou pevnou částku nebo hranici, do které poskytnou peněžní prostředky. Výše dotace se odvíjí od činnosti příjemce dotace. Dotace uzavřená je opakem otevřené, to znamená, že je poskytnuta pevná částka, aniž by záleželo na tom, kolik úsilí a financí vloží příjemce.

Neúčelové dotace jsou stanoveny na základně určitých kritérií. Použití dotace je v rukou příjemce, to znamená, že dotace není předem stanovena na konkrétní účel a není dána spoluúčastí. Slouží k financování základní úrovně místních veřejných statků.

Dotace můžeme rozdělit také na **nárokové** a **nenárokové**. Toto rozdělení určuje způsob, kterým příjemce dotaci získává. O nárokových dotacích hovoříme v případě, že příjemce o dotaci nemusí žádat a získává ji pravidelně. O nenárokovou dotaci musí příjemce zažádat a splnit daná kritéria. Vzhledem k omezenému objemu finančních prostředků není každá zažádaná dotace poskytnuta.

¹⁴ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 113 - 116. ISBN 978-80-7357-666-0.

2.2.2. Financování z veřejných zdrojů

Z veřejných rozpočtů jsou financovány všechny úrovně sportu – vrcholová, amatérská i sport pro všechny. Nejvíce diskutovanou oblastí je vrcholová úroveň, u níž je zpochybňováno poskytování finančních prostředků z veřejných zdrojů a to z toho důvodu, že profesionální kluby fungují ve většině případů jako obchodní společnosti, jsou schopny vydělávat a jsou podporovány soukromým sektorem. Amatérské kluby přicházejí o své prostředky ve prospěch profesionálních klubů. Pro veřejné rozpočty je financování profesionálních klubů efektivnější, neboť část vložených prostředků se jim dostane zpět, např. formou výnosů ze sportovních akcí. Veřejnoprávní subjekty se ohlíží na společnost a to, co je pro společnost důležitější. Zde vyvstává otázka, co je pro společnost důležitější? Jestli je to podpora oblíbenějších, historicky známých sportovních odvětví, nebo podpora méně známých, divácky neatraktivních oblastí?¹⁵

2.2.2.1. Státní rozpočet

Jednou ze složek financování sportu je financování ze státního rozpočtu. Dotace ze státního rozpočtu přicházejí prostřednictvím kapitoly č. 333 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a také z kapitoly Všeobecná pokladní správa (VPS). Schéma finančních toků, které můžeme vidět v příloze č. 1, nám ukazuje, jak probíhá rozdělení financí ze státního rozpočtu až do rozpočtu organizací. Pro srovnání slouží příloha č. 2, která ukazuje schéma financování českého sportu před rokem 2011.

MŠMT každoročně sestavuje a veřejně vyhláší programy Státní podpory sportu, které mají investiční a neinvestiční charakter. Větší část zdrojů je soustředěována do oblasti neinvestiční. Pro rok 2014 jsou vyhlášeny tyto programy:

a) neinvestiční dotace

- výdajový okruh „Sportovní reprezentace“
 - program I - Sportovní reprezentace ČR,
 - program II - Sportovně talentovaná mládež,
- výdajový okruh „Všeobecná sportovní činnost“
 - program III - Všeobecná sportovní činnost,

¹⁵ PAVLÍČKOVÁ, Mgr. Eva. *Analýza podpory sportu z rozpočtu města Brna a Rennes*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Marek Pavlík, Ph.D.

- program IV - Údržba a provoz sportovních zařízení,
- program V - Organizace sportu;

b) investiční dotace

- výdajový okruh „Všeobecná sportovní činnost“
 - program 133510 - Podpora materiálně technické základny sportu,

Subtitul 133512 - Podpora materiálně technické základny sportovních organizací,

Subtitul 133513 - Podpora materiálně technické základny sportovní reprezentace.¹⁶

Dotace z VPS na sportovní činnost jsou poskytovány od roku 2008. Jsou to mimořádné dotace na činnosti, které nelze zahrnout nejen do programů MŠMT, ale ani do ostatních kapitol státního rozpočtu.

2.2.2.2. Místní rozpočty

Dotace z krajských a obecních rozpočtů získávají sportovní subjekty na základě §5 v případě krajů a §6 v případě obcí zákona o podpoře sportu č. 115/2001 Sb. Obce i kraje jakožto ÚSC musí vytvářet tímto zákonem dané podmínky, mezi které patří zabezpečení rozvoje sportu pro všechny a příprava sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů, nebo zajištění výstavby, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a zabezpečení finanční podpory ze svého rozpočtu.¹⁷

2.2.3. Financování ze soukromých zdrojů

Sportovním klubům a organizacím nestačí pouze veřejné finanční zdroje, které získávají ze státního a místních rozpočtů. K tomu, aby zabezpečily fungování svého klubu, musejí využít i financování ze soukromých zdrojů. Nejčastějším soukromým zdrojem je sponzoring a reklama.

2.2.3.1. Sponzoring versus reklama

Sponzoring stejně jako reklama jsou nedílnou součástí financování každého klubu. Mnohdy tyto pojmy vnímáme stejně, jejich význam je však rozdílný. Sponzor je osoba, která

¹⁶ Státní podpora sportu pro rok 2014. MŠMT [online]. 2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/statni-podpora-sportu-pro-rok-2014>

¹⁷ Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001, 47/2001. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

se chce nejdříve zviditelnit, chce se dostat občanům do povědomí. Na straně druhé je tu reklama, jíž se osoba zadávající reklamu se snaží propagovat své podnikatelské aktivity. Nejrozšířenějším druhem reklamy je bezpochyby televizní reklama, na které si můžeme rozdílnost pojmů vysvětlit. Na televizní obrazovce začíná běžet film. V úvodu filmu jsou jmenovány nebo pouze vypsány firmy, jež poskytly nějaký příspěvek. Stejným způsobem probíhá i konec sledovaného filmu. U těchto případů hovoříme o sponzorství. V průběhu filmu probíhají spoty firem, které přímo prezentují jejich činnost a chtějí oslovit vybranou skupinu obyvatel. Zde hovoříme o reklamě. Oba pojmy mají jedno společné: za poskytnutí finanční podpory (může se jednat i o jiný druh podpory) očekávají určitou protihodnotu, většinou nefinančního charakteru.¹⁸

Formy sponzorování¹⁹

Nejrozšířenější formou ve vrcholovém sportu je sponzorování jednotlivých sportovců, neboť samotní sportovci jsou zárukou kvality a úspěchu. Sponzorská smlouva zahrnuje právo realizovat reklamu pomocí vyobrazení sportovce na svých produktech, ale i další činnosti směřující k podpoře prodeje. Jedná se zejména o autogramiády, akce pro spotřebitele, předvádění výrobků apod. Sportovec je příjemcem nejen peněžní pomoci, ale i pomoci materiální, která zahrnuje sportovní oblečení, obuv apod.

Forma objevující se nejen ve vrcholovém sportu, ale i sportu pro všechny je sponzorování sportovních týmů. Sponzor sleduje kvality celého týmu, nikoliv samotných hráčů, i když kvality jednoho hráče převyšují kvality ostatních hráčů. Sponzor poskytuje zejména finanční prostředky, a to buď na jakoukoliv činnost týmu, nebo pomocí zakoupení či vypůjčení sportovního vybavení, automobilů, hradí ubytovací služby nebo dopravu. Protihodnotou je mu reklama na dresech nebo prostřednictvím inzerátů, autogramiády apod.

Sponzorování sportovních akcí je forma, u které lze nabídnout více možností pro sponzora. Hovoříme o skupině možností od programového sešitu, vstupenek, reklamy o přestávkách, až po titul „hlavní sponzor“ akce. Určení protihodnoty pro sponzora je definováno v tzv. sponzorském balíčku. Jedná se o písemný dokument, který zcela vymezuje, co sponzor očekává od toho, že poskytl finanční prostředky na pořádání akce. Každý sponzorský balíček je jiný. Závisí na rozsahu organizace nebo akce, ale i dalších sponzorech

¹⁸ ALÁN, Daniel. *Analýza finanční podpory hlavního města Prahy pro oblast sportu*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Neshybová.

¹⁹ ČÁSLAVOVÁ, Eva. *Management v tělesné výchově a sportu: (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2000, 51 s. ISBN 80-246-0050-1.

přispívajících na akci. Vyskytují se i případy, kdy sponzor požaduje pojmenování akce po svém podniku, např. Nova Author Cup.

Poslední formou sponzoringu je sponzorování sportovních klubů. Je to forma, která nabízí nejširší možnosti protivýkonů, neboť klub pojímá jak hráče, tak celý tým, a pořádá i sportovní akce. Může tedy nabídnout produkty vznikající v souvislosti se sportovní činností, ale i produkty, které se nevztahují přímo ke sportu. Protivýkonem proto může být jakákoliv reklama (na dresech, stadionu apod.), nebo členství v klubech (klub např. vymezí určitý počet míst pro sponzora), nebo zvláštní akce typu seminářů, táborů.

Typy sponzoringu²⁰

- a) Exkluzivní sponzor – Hradí veškeré náklady, ale za tuto cenu očekává veškeré protivýkony. Známe jej pod pojmem „oficiální sponzor“.
- b) Hlavní sponzor – Přebírá nejdražší a nejatraktivnější reklamní možnosti, zatímco ostatní sponzoři si rozdělí ostatní protivýkony.
- c) Kooperační sponzor – Reklamní možnosti jsou rozděleny mezi všechny sponzory.

2.2.3.2. Dary

Obecně můžeme říct, že dar je příspěvek, u něhož se poskytovatel nemůže domáhat žádné protislužby. Dar může mít podobu finančního i nefinančního charakteru. Dar může poskytnout fyzická osoba, většinou se jedná o člena nebo příznivce klubu (objevují se i případy, kdy starší lidé poskytnou dar formou závěti) nebo firmu, která zaměřuje svou podporu na volnočasové aktivity zejména na sportovní, humanitní a sociální činnost.²¹ Přestože se může zdát, že dar je nevýhodnou formou, není to zdaleka pravda. Pokud fyzická osoba poskytne za rok dar ve výši alespoň 1 000 Kč, může při daňovém přiznání odečíst 10 % základu daně. U právnické osoby je to dar ve výši alespoň 2 000 Kč, následně si může odečíst 5 % základu daně.²²

Dar nelze zaměňovat za sponzorství. Při poskytnutí daru je uzavřena darovací smlouva. Často se stává, že příjemce a poskytovatel daru vyhodnotí situaci rozdílně a následně účtují v jiných daňových souvislostech. Dar je jednostranné plnění, naopak

²⁰ ČÁSLAVOVÁ, Eva. *Management v tělesné výchově a sportu: (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2000, 51 s. ISBN 80-246-0050-1.

²¹ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 150. ISBN 978-80-7357-666-0.

²² Kdy a jak odčítat dary od základu daně?. *Portál-firem* [online]. 2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.portal-firem.cz/podnikani/kdy-a-jak-odcitat-dary-od-zakladu-dane-39>

sponzorství očekává splnění určité protihodnoty. Při uzavření darovací smlouvy je proto nutné dávat si pozor, aby se sportovní organizace nezavázala k plnění protislužby. To však neznamená, že protislužbu nemůže poskytnout. Může se jednat o svobodnou vůli, důležité je, aby daná služba nebyla právně sjednaná.²³

2.2.3.3. Vlastní příjmy

Sportovní organizace nemohou být závislé pouze na cizích zdrojích, ale musí být schopny vytvořit si i vlastní zdroje. Říkáme tomu samofinancování nebo financování ze zdrojů vytvořených vlastní činností. Samofinancování je nezbytné zejména u klubů na nižší sportovní úrovni, neboť právě tam je získání finančních prostředků ze soukromých zdrojů nejobtížnější. Naopak kluby zabývající se vrcholovým sportem nemají problém najít si sponzora, jelikož pro firmy je výhodnější financovat klub na nejvyšší sportovní úrovni, protože je zde předpoklad vyšších výnosů. Problém nastává, když profesionální klub přestane dosahovat úspěchu a klesne do nižší soutěže. Klub tak ztrácí sponzory a musí se více spoléhat na financování z vlastní činnosti.²⁴

Členské příspěvky²⁵

Členské příspěvky jsou nejrozšířenější formou financování z vlastní činnosti. Rozlišujeme tři základní skupiny členění příspěvků.

- Zápisné. Platí se jedenkrát při vstupu nového člena do TJ. Jedná se o poplatek za evidenci. Neplatí se u všech sportů.
- Členské příspěvky. Platí se jedenkrát ročně a slouží k financování zastřešující organizace TJ.
- Oddílové příspěvky. Mohou se platit jedenkrát za měsíc, většinou se však platí jedenkrát ročně. Takto získané finanční prostředky slouží k financování činnosti oddílu.

Výši a povinnost členských příspěvků určuje valná hromada, jakožto statutární orgán TJ. Výše příspěvků jsou rozdílné jak mezi jednotlivými zastřešujícími organizacemi, tak i mezi jednotlivými sportovními odvětvími. Rozdíly najdeme i v jednotlivých regionech.

²³ STARÁ, G. Sponzoring a reklama. *Příjmy sportovních organizací*. 2006, s. 6

²⁴ ALÁN, Daniel. *Analýza finanční podpory hlavního města Prahy pro oblast sportu*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Neshybová.

²⁵ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 149. ISBN 978-80-7357-666-0.

Obecně však lze říci, že nejnižší příspěvky jsou na vesnicích, naopak nejvyšší jsou v pražských sportovních oddílech a ve velkých městech.

Pronájem sportovišť a vybavení

Sportovní kluby, které disponují sportovišti nebo stadiony, si mohou příjem z vlastní činnosti zvýšit právě pronájmem. Podle Novotného (2011) jsou 2/3 sportovišť ve vlastnictví TJ nebo sportovních klubů. SK nebo TJ, jejichž sportoviště vlastní obec, nemohou tento příjem získat, naopak jsou plátcí, ale ve většině případů jim obec tento majetek pronajímá za symbolickou cenu nebo bezúplatně. Tyto kluby mohou pronajímat sportovní vybavení za předpokladu, že jsou jejich vlastníky.

Klubové suvenýry

Tato skupina přináší velký příjem do rozpočtu pouze u nejpopulárnějších sportů, kterými jsou u nás fotbal a lední hokej. Naopak u malých klubů se financování prostřednictvím suvenýrů neuznává nebo zřídka, a to zejména v souvislosti s výročími klubu. Suvenýry mohou být časopisy, kalendáře, plakáty, šály nebo různé druhy oblečení. Největším příjmem je zisk z prodeje klubových suvenýrů při pořádání mistrovství světa nebo Evropy, ale zde je to příjem pro sportovní svazy.²⁶

Ostatní aktivity²⁷

Pořádání sportovních akcí je pro sportovní klub na jedné straně nákladnou záležitostí, na straně druhé zdrojem vlastního příjmu. Náklady na pořádání se dají vyřešit sponzorstvím, takže při nedostatku financí se kluby nemusí zadlužovat. Příjmů z pořádání sportovních akcí je několik. Velikost a rozsah financí získaných ze sportovních akcí závisí na oblíbenosti a kvalitě pořádané akce. Začneme od začátku. Pokud se chce klub či jednotlivec zúčastnit sportovní akce, stanovuje většina pořadatelů tzv. startovné, které musí klub/jednotlivec uhradit. Startovné slouží ke krytí nákladů na pořádání akce. Dalším příjmem při provozování sportovní akce je příjem ze vstupného. Vstupné stanovuje organizátor a používá se při vyšších úrovních sportu, neboť vstupné podléhá zdanění, takže se to vyplatí jen při vybrání dostatečného množství peněz. Vesnické kluby proto používají systém dobrovolného vstupného, kdy je pouze na divákovi, jak ocení kvalitu a atraktivitu akce. Posledním příjmem

²⁶ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 154. ISBN 978-80-7357-666-0.

²⁷ ALÁN, Daniel. *Analýza finanční podpory hlavního města Prahy pro oblast sportu*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Neshybová.

spojeným s pořádáním sportovní akce jsou příjmy z prodeje přenosových práv, které se využívají pouze u profesionálních klubů. O tento příjem usilují zejména sponzoři.

Kluby mohou vytvářet i další sportovní a nesportovní aktivity, kterými si zvýší vlastní příjem. Mohou pořádat tábory nebo sportovní kurzy, určené zejména nečlenům klubů, k osvojení sportovních dovedností. Na takových akcích mohou prodávat i občerstvení, které opět zvyšuje příjem klubu. Diskotéky, taneční zábavy nebo plesy jsou další možností jak získat finance.

2.2.3.4. SAZKA, a. s., loterijní společnosti

Výtěžky loterijních společností byly donedávna důležitou součástí financování sportu, hlavně co se týče loterijní společnosti SAZKA. Zákonem upravujícím podmínky je zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Vzhledem k tomu, že SAZKA se v roce 2011 dostala do insolvence, bylo nutno přijmout některá opatření. V roce 2012 byla přijata novela loterijního zákona, která přináší zdanění hazardu. V roce 2014 byla přijata další novela zákona o loteriích, jejíž hlavní změnou je snížení odvodu. Více se této části budeme věnovat ve 4. kapitole.

2.2.4. Ostatní zdroje financování

2.2.4.1. Bankovní půjčky a úroky²⁸

V současné době nejsou velké problémy s půjčkami od bank. Tato možnost tu je, ale málo klubů ji využívá, protože u nás se úročení pohybuje ve vysokých číslech a následně při nesplacení úvěru hrozí exekuce. Některá zastřešující občanská sdružení mají přímo ve stanovách uveden zákaz půjček a kluby patřící pod tato sdružení pak nemají žádnou možnost výpůjčky od bank. Tyto podmínky si občanská sdružení mohla ponechat z doby před rokem 1989, kdy byly půjčky úplně zakázané. Po zrušení zákazu, tedy po znovuoobnovování pluralitního systému československého tělovýchovného hnutí, padaly návrhy vytvořit sportovní banky, avšak zůstalo pouze u návrhu, přestože by tyto banky byly ku prospěchu klubů. Kluby nebo svazy při pořádání sportovních akcí potřebují peníze předem k zajištění správného chodu akce a peníze se jim dostávají až po skončení akce.

²⁸ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 152 - 155. ISBN 978-80-7357-666-0.

Krom bankovních výpůjček je tady ještě další možnost, a to výpůjčky od členů klubů. Tato možnost financování u nás sice existuje, ale v dnešní době se prakticky nevyužívá. Dříve byla tato forma dosti rozšířená a byla projevem solidarity. Dochází rovněž k tomu, že jednoty si navzájem mezi sebou půjčují peníze. Tyto výpůjčky se týkají většinou investičních akcí, jejichž cílem je rekonstrukce. Důležité je, aby tato půjčka byla právně sjednaná, neboť by mohlo dojít k odcizení majetku.

Dalším příjmem do rozpočtu mohou být i úroky z uložených vkladů. Tato forma obsahuje v soustavě příjmů zanedbatelný údaj. Je to z toho důvodu, že na běžném účtu je výnos velmi nízký, ale existuje zde daňové zvýhodnění. U termínovaných vkladů je úročení sice vyšší, ale bez daňového zvýhodnění.

2.2.4.2. Evropská unie²⁹

Financování z fondů EU je další možností financování. Tento druh financování se používá na různé projekty, nikoliv k financování činnosti organizace. Dotace z EU probíhají přes program Erasmus pro všechny, který zahrnuje nejen sport, ale i podporu vzdělávání, odborné přípravy a mládeže. Získání finančních prostředků není snadnou záležitostí. EU vytyčuje několik kritérií, která jsou nezbytná k získání dotací. Klíčovým prvkem pro získání dotací je, že projekt musí být přínosem pro dosažení cílů v oblasti politiky EU. Na financování se EU podílí 60 %, ojediněle 80 %. Fondy EU přicházejí v úvahu až tehdy, není-li možnost financovat projekt na národní úrovni. Dalším požadavkem, který bývá zanedbáván, a proto je řada projektů zamítnuta je udržitelnost, to znamená, že projekt i po dokončení musí nadále fungovat a sloužit k cílům předem stanoveným.

2.2.5. Financování sportu v zemích EU³⁰

Financování sportu v EU se opírá o několik dokumentů. Smlouva o založení ES se nepřímou zmiňuje o sportu, když klade důraz na volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. První přesné zmínky nalezneme ve zprávě Evropské komise z roku 1991 (Evropské společenství a sport).

²⁹ RUDA, Tomáš, Michaela AUGUSTOVÁ, Martin LUKAVSKÝ a Jan ŠÍMA. *Financování sportu ze zdrojů Evropské unie*. 2012.

³⁰ KPMG: *Financování sportu v ČR*. 2012, 20 s.

Myšlenka „sport pro všechny“ byla poprvé obsažena v deklaraci z Nice (2000). Jasně definovaným dokumentem, který shrnuje předchozí dokumenty do jedné ucelené formy, je Bílá kniha sportu z roku 2007.

Sport je prospěšná veřejná činnost, která představuje pro celou EU řadu přínosů. Bílá kniha sportu uvádí, že sport vygeneruje 3,7% HDP a vytvoří 15 milionů míst ročně.

Veřejné výdaje na sport se v jednotlivých zemích různí. Nejvíce veřejných prostředků poskytují Francie, Lucembursko, Finsko, Nizozemsko a Dánsko. Česká republika se nachází na konci žebříčku.

Zajímavým ukazatelem jsou finanční prostředky do sportu z loterií. Výnosy ze společnosti SAZKA, a. s., byly v roce 2008 pro Českou republiku důležitou součástí financování sportu. I přesto se Česká republika pohybuje na spodních místech. V eurech na obyvatele se pohybuje v rozmezí 1–5 €. Podobně je na tom Francie, Nizozemsko, Polsko, Bulharsko, ale i další státy. Nejvíce příspěvků z loterií do sportu plynuly ve Finsku.

Z hlediska vlastnictví loterijních společností je na tom Česká republika podobně jako Itálie, Velká Británie, Litva nebo Slovinsko (loterijní společnosti jsou ve vlastnictví soukromých subjektů). V ostatních zemích EU, kromě Nizozemska, Španělska a Portugalska, vlastní loterijní společnosti stát.

Z pohledu přerozdělování výnosů z loterií do sportu je Česká republika spolu s Lotyšskem a Kypru ve stejné kategorii, tedy kategorii, v níž finanční prostředky z loterie nejdou přímo na podporu sportu.

3. Analýza činnosti akciové společnosti SAZKA

3.1. Historie SAZKY

Historie společnosti SAZKA sahá až do roku 1948, kdy byla založena Státní sázková kancelář, tzv. Staska. Staska byl státní podnik, který umožňoval sázet na sportovní zápasy, avšak kvůli podezření z manipulace těchto zápasů byl podnik roku 1956 zrušen.

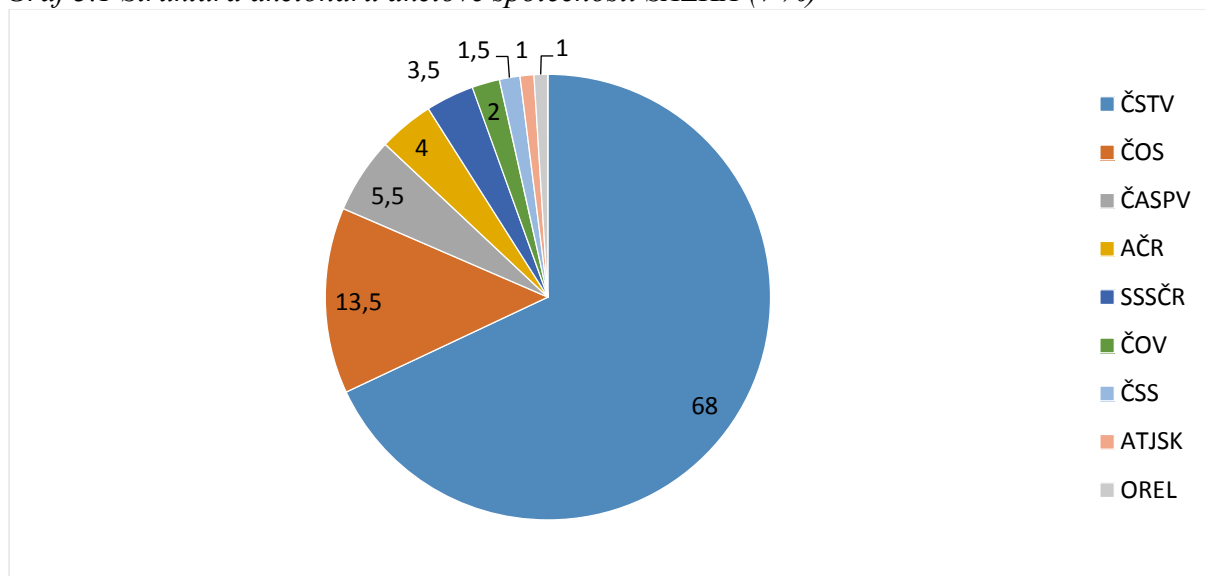
Zrušením jediné loterijní společnosti došlo k nelegálnímu sázení. Už v těchto letech přispívala Staska do státní pokladny zhruba 250 miliony korun. To bylo důvodem, proč byla v roce 1956 vytvořena nová sázková kancelář SAZKA. SAZKA byla založena na základě zřizovací listiny, kterou vydal Státní výbor pro tělesnou kulturu a sport. Svou činnost započala 15. září 1956 s tím, že čistý výtěžek půjde do státního rozpočtu na podporu sportu, kultury a tělesné výchovy. V tomto roce byla spuštěna první hra – Sazka. O rok později došlo k rozšíření sázení o novou sázkovou hru – Sportku. SAZKA od tohoto roku patří pod Československý svaz tělesné výchovy. V roce 1965 se stala členem Mezinárodní organizace sázkových kanceláří INTERTOTO. V letech 1967 – 1992 dochází k rozšíření o další sázkové hry: Mates, Sázka 5 ze 40, Šance a také stírací losy.

90. léta byla pro SAZKU významná. V roce 1990 došlo k ukončení činnosti ČSTV. SAZKA se tím dostala pod Český svaz tělesné výchovy, Českou a Slovenskou federaci sportovních a tělesných svazů a pod Slovenské združenie telesnej kultúry. Rozpad Československého státu v roce 1992 způsobil vznik dvou samostatných organizací. V České republice vznikla SAZKA, a. s., zatímco na Slovensku vznikla slovenská verze, tedy Športka, a. s. Akciová společnost SAZKA byla založena zakladatelskou smlouvou 27. listopadu 1992. Svou činnost zahájila o tři měsíce později. Strukturu akcionářů a jejich majetkovou účast můžeme vidět v grafu 3.1.

V následujících letech vznikly další sázkové hry: Šťastných 10, Keno, Šance milion, Euromiliony, královská hra ke hře Šťastných 10, LUCKY LINES, Kostky a další. Byl spuštěn on-line systém a došlo k internetovému sázení.³¹

³¹ Historie SAZKY [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.sazka.cz/cz/o-nas/o-spolecnosti/strucne-z-historie-sazky/>

Graf 3.1 Struktura akcionářů akciové společnosti SAZKA (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na: <http://www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf>

V roce 2001 se společnost rozhodla financovat výstavbu SAZKA Arény. Financování haly bylo mnohem náročnější, než byly původní odhady, a SAZKA se dostala do finančních problémů. To se psal rok 2009. Začátkem roku 2011 byl podán na společnost insolvenční návrh a v květnu toho roku byl vyhlášen konkurz na prodej SAZKY. Vlastníky se staly skupiny PPF a KKCG. V listopadu došlo ke změně názvu: Sázková společnost, a. s. V roce 2012 dochází k další změně ve vlastnictví společnosti. Jediným vlastníkem se stává skupina KKCG.³²

3.2. Krize ve společnosti SAZKA, a. s.

Dobu trvání krize SAZKY nelze přesně určit. Různé zdroje uvádějí různá data, podle toho, jakou příčinu krize považují za zásadní. Většina zdrojů však dojde k jedné společné události, a tou je výstavba haly pro MS v ledním hokeji 2004.

3.2.1. Hlavní aktéři

Nejznámějším v celé kauze je Aleš Hušák, narozen 27. července 1957. Jeho kariéra měla vzestupnou tendenci až do roku 2011. Vystudoval Karlovu univerzitu a stal se právníkem. Zpočátku také jako právník působil. Ve 30 letech se stal disponentem Státní banky československé a následně působil jako ředitel obchodní divize ve společnosti Výstaviště Praha. Rozkvět jeho kariéry nastal v roce 1994, kdy se stal náměstkem

³² Zpravodaj ČSTV: Speciál SAZKA. 2011, 10 s. Dostupné z: <http://www.caus.cz/soubor/3283>

pro ekonomiku v ČSTV. Díky ČSTV se Aleš Hušák vypracoval přes člena představenstva SAZKY na předsedu představenstva a následně se stal generálním ředitelem SAZKY (1995).³³

Za vlády Aleše Hušáka společnost koupila nemovitosti a majetek za několik stovek milionů korun. Je otázkou, k čemu potřebuje loterijní společnost vinařství, zámek, klášter nebo třeba umělecká díla za 30 milionů. A nejen tyto záležitosti byly velmi nadstandardní. Zmínit se můžeme i o mzdových nákladech, které v roce 2010 přesáhly částku 500 mil. Kč, zatímco v roce 2012 dosáhly necelých 300 mil. Kč.³⁴ Aleš Hušák přivedl SAZKU do insolvenčního řízení a následně do konkurzu. Později byl ze své funkce odvolán a byla na něj podána žaloba.

Jeho pokračovatelem se stal Josef Cupka. Stejně jako pan Hušák i on vystudoval práva na Karlově univerzitě. Pracuje jako právník a od roku 2010 i jako insolvenční správce. Městský soud v Praze ho ustanovil insolvenčním správcem pro akciovou společnost SAZKA. Josef Cupka si za tuto práci vyžádal 33 mil. korun.³⁵

Radovan Vítek je český podnikatel, který patří mezi desítku nejbohatších Čechů. Pan Vítek odkoupil pohledávky od Komerční banky a Raiffeisen banky a stal se tak největším věřitelem SAZKY. Po nesplacení pohledávek podal na SAZKU insolvenční návrh přes společnost Moranda.³⁶

Martin Ulčák je vlastníkem společnosti E-Invest. Byl jedním ze zájemců o koupi SAZKY. ČSTV ho považovala za jediného možného, který by mohl být novým vlastníkem SAZKY, a to především proto, že Martin Ulčák nepožadoval akciový podíl a měl stejný scénář pro vyřešení krize SAZKY. Ulčák byl spojencem Aleše Hušáka, proto je jeho zájem o SAZKU považován za střet zájmů.³⁷

Společnost Penta byla dalším zájemcem o koupi SAZKY. Mimo to nabízela společně s E-Invest, že poskytnout SAZCE peníze k odvrácení insolvence.³⁸

³³ Aleš Hušák. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/ales-husak>

³⁴ Výroční zprávy za rok 2010 a 2012. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

³⁵ Josef Cupka. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/154035-odmena-pro-insolvenčního-spravce-cupka-zada-33-milionu/>

³⁶ Radovan Vítek. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/penize/clanek.phtml?id=688052>

³⁷ Martin Ulčák. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/clanek.phtml?id=688221>

³⁸ E-Invest a Penta. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/ekonomika/sazka-vybrala-investora-s-dluhy20110207.html>

Zbývajících zájemci o koupi byly investiční skupiny PPF Petra Kellnera a KKCG Karla Komárka. Petr Kellner je nejbohatším Čechem a spoluzakladatelem PPF (První privatizační fond). V roce 2003 se stal jeho jediným majitelem. PPF je rozsáhlá společnost, která je jediným akcionářem České pojišťovny, koupila Home Credit a spojila se s Generalli. Přestože působí v České republice, soustředí se i na východní země, především na Rusko.³⁹ Karel Komárek, 4. nejbohatší Čech (podle časopisu Týden), je vlastníkem skupiny KKCG. Rozsah působnosti KKCG je rozsáhlý, od průmyslu až po investice. KKCG a PPF nejprve odkoupily pohledávky SAZKY a později se staly jejími vlastníky. V současnosti je pouze jeden vlastník akciové společnosti SAZKA, a to KKCG Karla Komárka.

3.2.2. Počátek krize⁴⁰

Zpravodaj ČSTV za počátek krize uvádí až neschopnost splácet dluhy vzniklé s výstavbou SAZKA Arény. My si za první počátky krize označíme rok 2006, tedy rok, kdy SAZKA přestala plnit své závazky vůči sportovním svazům. V této době ji chybělo zhruba 250 milionů, které měla odvést na sportovní účely. Neschopnost splácet závazky vůči sportovním organizacím pocíťovaly organizace již dříve, když se platby zpožďovaly. Tato situace byla doposud vyřešena úhradou z rezervního fondu ČSTV.

Hlavní příčinou krize je výstavba haly pro Mistrovství světa v ledním hokeji 2004. S výstavbou jsou spojena další kritéria krize:

- stát přislíbil exkluzivitu pro provoz interaktivních videoloterijních terminálů,
- při vstupu do výstavby multifunkční arény se nepočítalo s odpočty DPH,
- SAZKA požadovala státní záruku na úvěr.

Na platební neschopnosti SAZKY se podílel i stát, který přislíbil provoz IVT pouze SAZCE. Výtěžek z terminálu měl financovat výstavbu SAZKA Arény. Ročně by SAZKA provozem IVT získala přes 4 mld. korun. Přesto povolení provozovat IVT obdrželo přes 40 loterijních společností a SAZKA tak přišla o nezanedbatelný výtěžek, z něhož plyne příjem ve výši jedné miliardy korun. Kdyby stát slib dodržel, SAZKA by do této doby z terminálu měla takový příjem, který by jí vystačil na financování alespoň dvou takových hal.

³⁹ Petr Kellner. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/petr-kellner>

⁴⁰ ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. *Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky* [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf

Príslib státu nepodnikat legislativní změny také nebyl dodržen. K 1. 1. 2005 došlo k novele zákona o DPH. Hušák za nedostatek finančních prostředků pro sportovní svazy označil právě změnu tohoto zákona, kdy hlavní změnou pro loterijní společnosti bylo odvádění DPH státu, od čehož byli dříve osvobozeni. Domnívá se tak, že stát by měl chybějící peníze sportovním svazům uhradit sám, neboť SAZKA již peníze uhradila. SAZKA začala státu odvádět daň ve výši cca 250 mil. Kč, přesná čísla můžeme vidět v tabulce 3.1. Po zahájení výstavby, tedy v letech 2005 – 2010, přišla o částku 1,6 mld. Kč.

Tabulka 3.1. Vývoj DPH na zisk SAZKA, a. s. (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zisk před zdaněním	1784,6	1992,6	1698,7	1524,5	1513,3	1640,8
DPH	229,7	289,8	283,2	269,3	263,2	240,8
Zisk po zdanění	1554,9	1702,8	1415,5	1255,1	1250,1	1400

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na: <http://www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf>

Na zadluženosti SAZKY se podíleli i akcionáři společnosti, kteří zvyšovali tlak na odvody sportovním svazům. SAZKA tento tlak kryla formou bankovních úvěrů.

3.2.3. SAZKA Aréna⁴¹

Vše začalo v době, kdy Mezinárodní hokejová federace rozhodla, že Mistrovství světa v ledním hokeji 2003 bude pořádat Česká republika, a to i přesto, že ČR neměla odpovídající halu. Jednání o výstavbě nové haly trvala příliš dlouho a nenašel se nikdo, kdo by halu financoval. Pořádání MS v ledním hokeji v ČR bylo přesunuto na 2004.

V roce 2001 se SAZKA vložila do jednání o výstavbě arény. Představenstvo SAZKY rozhodlo, že přijme financování stavby v případě, že budou souhlasit všichni akcionáři společnosti. Podle podkladů pro jednání 23. valné hromady ČSTV bude Výkonný výbor ČSTV souhlasit s financováním multifunkční arény v případě dodržení jimi stanovených podmínek:

1. „budou vyjasněny vlastnické vztahy k pozemkům na úrovni písemných dokumentů, včetně vyloučení případných restitučních nároků,
2. bude jasně deklarována podpora zastupitelstva Hl. m. Prahy formou usnesení Rady zastupitelstva,

⁴¹ ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. *Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky* [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf

3. *bude vydáno územní rozhodnutí nejdéle do 31. 12. 2001,*
4. *bude vydáno sázkové povolení na novou hru, přičemž část výtěžku této hry bude použita na krytí nákladů výstavby, část bude dělena mezi občanská sdružení – vlastníky SAZKA, a. s.,*
5. *princip dosavadního odvodu výtěžku SAZKY, a. s., pro akcionáře bude zachován,*
6. *bude rozhodnuto o poskytnutí mimořádného příspěvku státu ve výši 1. mld. Kč.*“⁴²

Akcionáři SAZKY přijímají projekt výstavby za dvou podmínek:

1. bude zachován výtěžek pro akcionáře,
2. výstavba musí umožnit pořádání MS v ledním hokeji 2004.

Výstavba byla schválena v roce 2002, přestože nikdy nebylo písemně doloženo, že body, které si určil výkonný výbor ČSTV, budou splněny. Jednalo se pouze o dohodu, ve které nejsou jasně stanoveny termíny a podmínky. Tady nastává první příčina krize z pohledu financování SAZKA Arény.

Financování zajišťuje SAZKA, a. s., zatímco provozovatelem je společnost Bestsport. Tyto společnosti se dohodly na financování formou finančního leasingu. Většina zdrojů uvádí, že Bestsport je dceřinou společností SAZKY. Ve skutečnosti tomu tak není, ale jsou zde souvislosti mezi těmi společnostmi. Pokud by společnost Bestsport byla dceřinou společností SAZKA, a. s., musela by SAZKA vlastnit alespoň polovinu akcií Bestsport. Sazka ale vlastní 0,07 % akcií. Většinový akcionářem Bestsport je občanské sdružení Zelený ostrov (99,93 %) a jeho členy jsou akcionáři SAZKY.

Původní odhady výstavby SAZKA Arény se pohybovaly okolo 2 mld. Kč. Nakonec se dostaly až na 7,2 mld. Kč. Financování mělo probíhat z vlastních zdrojů a pomocí bankovních úvěrů. Praxe však byla jiná. Tento systém financování fungoval v prvotní fázi v roce 2003. Vysoký nárůst zadluženosti SAZKY způsobil emisi dluhopisů ve výši 175 mil. EUR s dobou splatnosti 10 let a úrokovou sazbou 7,4 %. K další emisi dluhopisů k výstavbě arény došlo o dva roky později ve výši 215 mil. EUR, tentokrát se splatností 15 let a úročením 9 %. Úrokové sazby se zvyšovaly podle mezinárodní agentury Standard & Poor, která sleduje vývoj zadluženosti a hodnotí schopnost společnosti splácet závazky.

⁴² ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. *Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky* [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf

Výnos z emise dluhopisů putoval na účet společnosti Bestsport, která peníze využívala na realizaci výstavby arény. Bestsport naopak SAZCE splácel úvěr, který byl poskytnut na provoz a stavbu haly. Když se SAZKA dostala do platební neschopnosti, začala se do potíží dostávat i akciová společnost Bestsport.

3.2.4. Průběh krize⁴³

Když společnost SAZKA nebyla schopna plnit své závazky ze svých zdrojů, snažila se získat úvěry od bank. České banky se snažily SAZCE pomoci a chtěly vytvořit skupinu bank tak, aby pokryly její nepříznivě se vyvíjející situaci. Banky se obracely na dobrou finanční stabilitu společnosti, kdy se dalo předpokládat, že SAZKA bude schopna splácet úvěry. Snahu bank přerušily Komerční banka a Raiffeisen banka, které se rozhodly postoupit své pohledávky právníkům osobám.

Finanční krize společnosti SAZKA, a. s., se naplno rozjela s prodejem pohledávek. V prosinci 2010 se Raiffeisen banka rozhodla nabídnout pohledávky ve výši 400 mil. Kč společnosti SIDEREUS HOLDINGS LIMITED. Pohledávky ji nakonec prodala ve výši 300 mil. Kč a přišla tak o 25 % částky. Komerční banka podnikla stejné kroky. Pohledávky ve výši 481 mil. Kč prodala společnosti Moranda o polovinu levněji. Společnosti patří Radovanu Vítkovi. SAZKA považuje prodej pohledávek za nestandardní z hlediska ceny odkupované pohledávky.

SAZKA učinila opatření, kterým ustanovila Martina Ulčáka do funkce finančního poradce. Jeho úkolem bylo jednat s bankami, přijmout dohody s investory a konat další činnosti související se zajištěním finanční stability. Byl přijat restrukturalizační plán, který upravil rozpočet pro rok 2011 v oblasti investičních a provozních nákladů. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků se ing. Ulčák snažil prodat nepotřebný majetek společnosti. V polovině ledna 2011 bylo zřejmé, že restrukturalizační změny nepomůžou dostat SAZKU z problémů. Martin Ulčák byl ze své funkce odvolán a dále vystupoval pouze jako potencionální investor.

Od doby odkoupení pohledávek se množí nabídky na odkoupení společnosti. Návrh společností Penta a E-Invest předložil v úvahu dva způsoby řešení – finanční investice, nebo získání všech akcií. VV ČSTV na svém zasedání rozhodl:

⁴³ Pád Sazky den po dni: Od Vítkových pohledávek po insolvenční návrh. MALÝ, Ondřej. [online]. 2011 [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-51071140-pad-sazky-den-po-dni-od-vitkovych-pohledavek-po-insolvenzni-navrh>

- nebrat v úvahu nabídky, které mění vlastnickou strukturu,
- chtít zachovat finanční partnery společnosti,
- doporučil:
 - zvýšit výtěžek,
 - snížit úspory,
 - dokončit restrukturalizační plán s cílem prodání SAZKA Arény.

V polovině ledna se i Fortis Bank rozhodla prodat svoji pohledávku vůči SAZCE. Pohledávku ve výši necelých 400 mil. Kč odkoupila společnost KKCG, zatímco Radovan Vítek skupuje pohledávky od J&T Banky. Na začátku roku 2011 je p. Vítek vlastníkem pohledávek zhruba za 1,4 mld. Kč.

Po neuhrazení pohledávky se společnost Moranda rozhodla podat 17. 1. 2011 insolvenční návrh u Městského soudu v Praze, který soud přijal. Postupně se začaly ozývat další společnosti, které přihlašovaly své pohledávky u soudu, např. p. Vítek přihlásil i další svou pohledávku za firmu Sidereus Holding Limited nebo společnost Cheque Déjeuner, která ale neměla pohledávku po době splatnosti. SAZKA pohledávky p. Vítka neuznávala a snažila se s držiteli dluhopisů dohodnout moratorium, které by odvrátilo prohlášení úpadku. Moratorium nakonec schváleno nebylo.

Na konci ledna 2011 nabídl Karel Komárek pomoc SAZCE. Za 2,8 mld. Kč požadoval 66 % akcií. SAZKA jeho nabídku odmítla s tím, že nadále bude jednat jen s tím, kdo nepožaduje změnu vlastnické struktury, tedy s p. Ulčákem. Karel Komárek vsází na protiútok a přihlašuje svou pohledávku u soudu. Od soudu požaduje, aby SAZCE zakázal jakkoliv nakládat s jejím majetkem. Jeho návrh podpořil Radovan Vítek, se kterým jsou největšími majiteli dluhopisů. Městský soud vyhověl žádosti Karla Komárka a ustanovil insolvenčním správcem Josefa Cupku. Ten zjistil, že společnost E-Invest a Penta založily společnost Gladious, se kterou SAZKA uzavřela smlouvu na poskytnutí úvěru a získání 51 % akcií. Soud, který musel rozhodnout o tom, zda smlouva nabude platnosti, rozhodl v neprospěch společnosti Gladious. Na konci března 2011 podal na SAZKU insolvenční návrh také Roman Ječmínek, místopředseda představenstva SAZKY. Do hry vstupuje PPF Petra Kellnera, který odkoupil veškeré pohledávky Radovana Vítka a stal se tak největším věřitelem SAZKY. Společně s KKCG se chtějí podílet na záchraně SAZKY. Po nátlaku podává insolvenční návrh i Aleš Hušák. SAZKA je v úpadku.

Petr Kellner a Karel Komárek nabídli pomoc SAZCE. Po dobu 5 let budou poskytovat sportovním svazům 200 milionů ročně. Okamžitě poskytnou na financování 500 milionů

korun a následně pak přibližně 6 mld. Kč. Za tuto pomoc nepožadují jenom pětinový podíl SAZKY, ale také odvolání Aleše Hušáka z funkce. Za ním však stojí předseda ČSTV Pavel Kořan.

V květnu už se o své pohledávky přihlásilo více než 2 000 věřitelů. Pohledávky přesahují částku 41 mld. korun. PPF a KKCG znovu předkládají svoji nabídku jak zachránit SAZKU. Pokud tato nabídka nebude přijata, budou společnosti požadovat konkurz SAZKY. Nabídku by přijali minoritní akcionáři, zatímco předseda ČSTV s Hušákem jsou zásadně proti. Šéf tenisového svazu I. Kaderka nechápe, proč ČSTV nechce přijmout tuto nejspíš poslední nabídku, kdy si můžou udržet alespoň nějaký akciový podíl v SAZCE.

Na začátku června roku 2011 se SAZKA dostala do konkurzu. Aleš Hušák byl odvolán z funkce generálního ředitele a ostatní členové představenstva sami rezignovali.

Výběrové řízení na prodej akciové společnosti SAZKA bylo vypsané 19. 8. 2011. Rozhodovala pouze nabízená cena, takže se výběrového řízení mohl zúčastnit kdokoli, kdo splnil podmínky dané insolvenčním zákonem. SAZKA bude prodána jako celek, nikoliv po částech. O společnost se hlavně zajímají skupiny PPF a KKCG, kteří se na prodeji budou podílet, Penta nebo E-Invest. Penta podala svou nabídku zvlášť a výběrového řízení se neúčastnila a žádala zastavení tendru, neboť se domnívala, že výběrové řízení bylo nastaveno tak, aby vyhrála PPF a KKCG. Dále se do boje o SAZKU dostal další uchazeč, kterým byl Pavel Tykač prostřednictvím společnosti Charcoal.

Tenderu se tedy účastnili tři, respektive čtyři zájemci. KKCG společně s PPF, E-Invest a Charcoal. Dalším byla společnost Penta, která složila požadovanou částku Komerční bance, avšak přímo výběrového řízení se neúčastnila. O vítězi se rozhodlo na konci září 2011. Vyhrála KKCG Karla Komárka a PPF Petra Kellnera. Boj o SAZKU vyhráli za 3,8 mld. Kč. Společnost Penta za SAZKU nabídla dokonce 5 mld. korun, ale nesplnila podmínky výběrového řízení.

SAZKA, a. s., spadá pod společnost SAZKA Sázková kancelář, a. s., jejímiž vlastníky jsou KKCG a PPF. Vlastnická struktura se zcela změnila a bývalí akcionáři už nemají žádná vlastnická práva.

V roce 2012 dochází k odkoupení podílu Petra Kellnera. Jediným vlastníkem společnosti SAZKA Sázková kancelář se stává Karel Komárek.

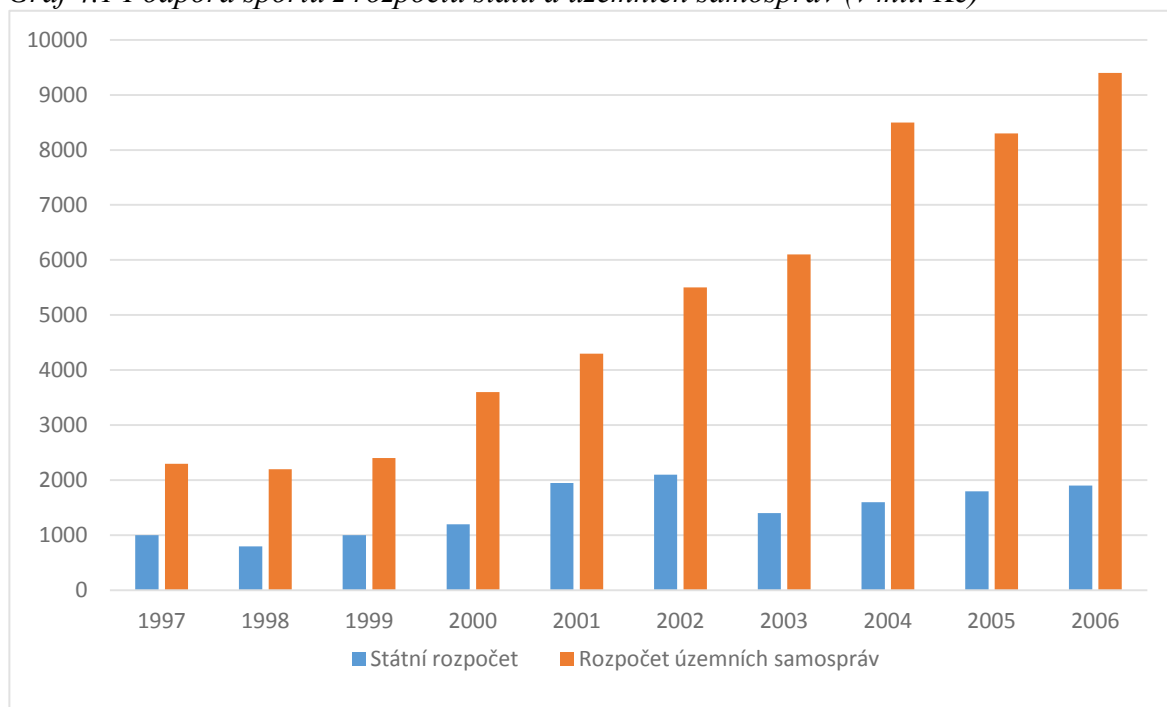
4. Zhodnocení role společnosti SAZKA při financování českého sportu

V době, kdy se SAZKA, a. s., dostala do insolvence, muselo se změnit financování sportu v České republice. Změna nastává hlavně s novelou zákona o loteriích a jiných podobných hrách. Pro snazší orientaci si kapitoly rozdělíme z pohledu státu, územních samospráv a domácností. Nutno podotknout, že novelizace loterijního zákona proběhly dvě, první s platností od 1. 1. 2012, po níž se na zákon spouštěla nemalá kritika, a následně druhá novela platná od 1. 1. 2014.

4.1. Státní rozpočet x územní rozpočty

Přestože po několik let převyšovaly dotace z územních samospráv dotace ze státního rozpočtu, po zrušení okresů se objem dotací z územních samospráv několikanásobně zvýšil (viz graf 4.1). Stát vytvořil programy investičních a neinvestičních dotací, které rozdělil do tematických částí. Počet programů se v jednotlivých letech měnil. V roce 2000 bylo vytvořeno 10 programů, od roku 2011 byl počet snížen na 5. Cílem snížení programů je nejen jednodušší orientace v programech, ale také snížení administrativy.

Graf 4.1 Podpora sportu z rozpočtu státu a územních samospráv (v mil. Kč)

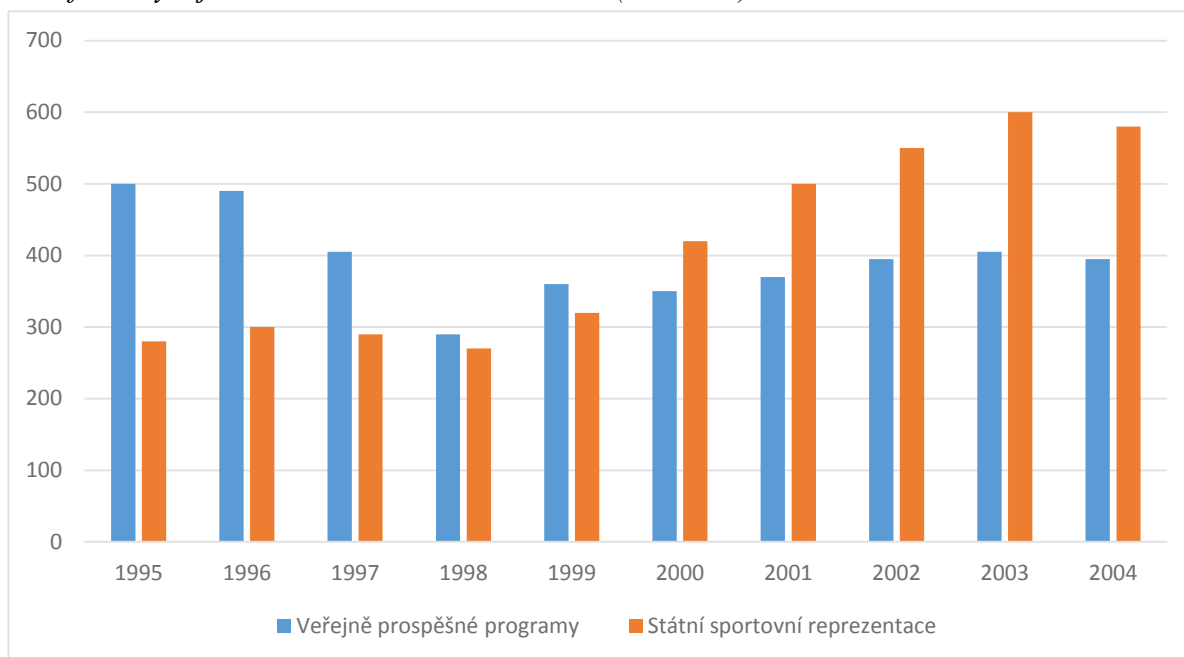

Zdroj: Vlastní zpracování dle NOVOTNÝ, Sport v ekonomice, str. 131

4.1.1. Státní rozpočet

V období let 1995 – 2000 docházelo k podpoře veřejně prospěšných programů v oblasti údržby a modernizace materiálně-technické základny sportu na úkor Státní sportovní reprezentace, což můžeme vidět v grafu 4.2. V roce 2001 přichází změna a situace se obrací nejspíš díky přijetí zákona č. 115/2001 o podpoře sportu.

Graf 4.2 Vývoj neinvestičních vládních dotací (v mil. Kč)

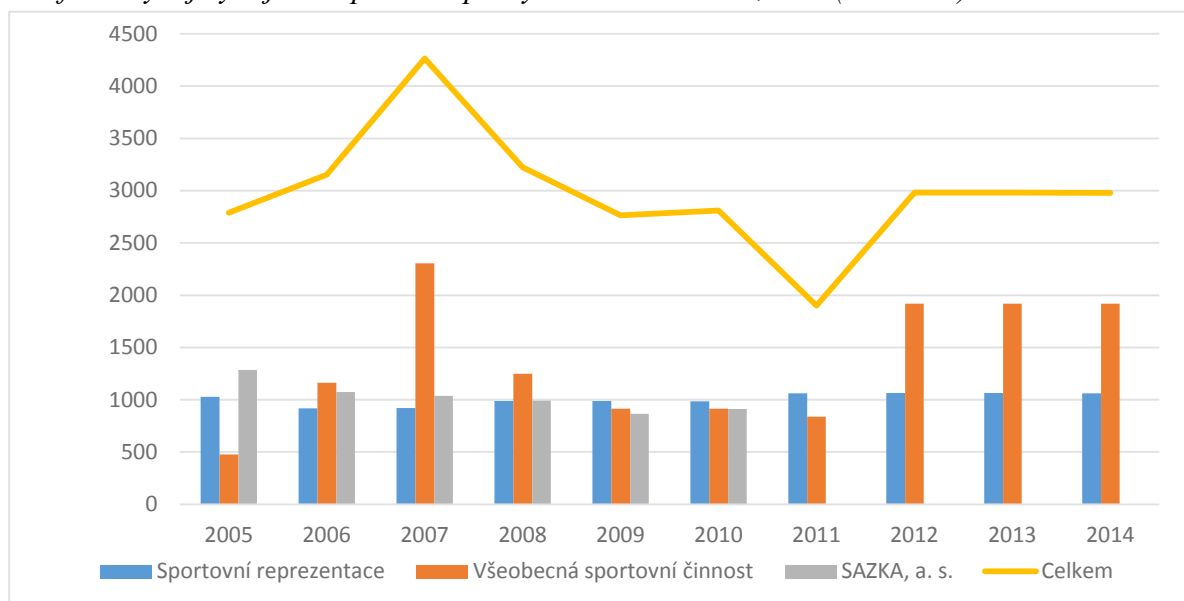

Zdroj: Vlastní zpracování dle NOVOTNÝ, Sport v ekonomice, str. 120

Podle schváleného Státního rozpočtu ČR na příslušné roky můžeme v grafu 4.3 vidět, jak se v letech 2005 – 2014 mění struktura výdajů poskytnutých do oblastí sportu s rozdělením na sportovní reprezentaci a všeobecnou sportovní činnost. Zároveň v tomto grafu můžeme porovnat i výdaje SAZKY, a. s., plynoucí na sportovní činnost.

Na první pohled se může zdát, že grafy 4.2 a 4.3 na sebe vzájemně navazují, ale nenechme se zmást. Graf 4.2 zobrazuje pouze neinvestiční výdaje, zatímco graf 4.3 znázorňuje výdaje na sport z kapitoly MŠMT.

Graf 4.3 Vývoj výdajů na sport z kapitoly MŠMT a SAZKY, a. s. (v mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě zákona o státním rozpočtu pro rok 2005 – 2014 a výročních zpráv SAZKA, a. s.

V době insolvence SAZKY, a. s., byly příjmy sportovních organizací opravdu nízké. Když pomineme rok 2007, který je nadstandardní, v ostatních letech se výdaje do sportu pohybují v konstantní výši, přestože od roku 2011 do 2014 jsou výdaje SAZKY nulové. Přičemž rok 2014 vykazuje čísla, kterých by mělo být dosaženo.

V roce 2012 je otevřen nový program – Organizace sportu, který je zaměřený na NNO s celorepublikovou působností, jejichž předmětem činnosti je realizace sportovní činnosti. Vzhledem k otevření tohoto programu se dostávají do našich ukazatelů finanční prostředky, které jindy poskytovalo MF ČR. Jedná se o částku 280 mil. Kč. Dále v rámci tohoto programu byly přijaty finance ve výši 800 mil. Kč v souvislosti s novelou loterijního zákona. Otevření tohoto programu pokrylo mezeru ve financování, avšak nemůžeme to brát doslova, neboť finanční prostředky z tohoto programu nejdou tam, kam by šly v případě plynutí peněz ze SAZKY.⁴⁴

Z hlediska výdajů VPS se výše výdajů na tělovýchovu v letech 2008 – 2013 měnila. V roce 2008 – 2010 byly výdaje v konstantní výši cca 300 mil. Kč. V roce 2011 se očekávalo snížení výdajů této kapitoly o 30 mil. Kč, ale rozpočet se přesto vyšplhal na částku ještě vyšší než v předchozích letech. Rok 2012 už dosáhl snížení, a to na 250 mil. Kč, ale v roce 2013 dochází opět k nárůstu výdajů této kapitoly, a to až na cca 340 mil. Kč.

⁴⁴ Rozdělení Státního rozpočtu 2012 v oblasti sportu – výdajový okruh: „Všeobecná sportovní činnost“ [online]. 2012 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpoctu-2012-v-oblasti-sportu-vydajovy-1>

4.1.2. Rozpočty územních samospráv

Novela loterijního zákona přinesla pro obce a kraje největší změny. Stát přenáší na obce větší zodpovědnost, a je tak pouze na obcích, jak se k hazardu na svém území postaví. Obce mohou nově ovlivnit hazard na svém území, a to tím, že se mohou účastnit procesu povolování loterií, nebo mohou vyhláškou stanovit zákaz provozování loterijních her, nebo pouze stanovit místa a provozní dobu.

Důležitou součástí novely jsou odvody z hazardu, které se nyní promítají do obecních rozpočtů. Rozdělení výtěžku z loterií je od roku 2012 ze 70 % příjmem obcí a z 30 % příjmem do státního rozpočtu pokud se jedná o odvody z výherních hracích přístrojů. U odvodů z loterií je poměr státu k obcím 20:80. Obce si nově přijdou na více než 4 mld. Kč.⁴⁵

4.2. Loterijní společnosti

Po roce 1993, kdy došlo k vzniku samostatné České republiky, došlo také k rozdělení SAZKY na českou a slovenskou část. V této době neexistovaly zákony upravující financování sportu. K rozdělování příjmů SAZKY docházelo přes MŠMT a o definitivním rozštěpení finančních prostředků rozhodoval náměstek ministra pro mládež a sport, který tak činil na základě návrhu akcionářů SAZKY. Osvobození SAZKY od daně z příjmů bylo pro sportovní organizace nepřímou dotací státního rozpočtu. Ministerstvo si z výtěžku SAZKY nechávalo 10 % na mimořádné účely.⁴⁶

Zákon č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách přinesl změnu v rozhodování o rozdělování peněžních prostředků sportovním organizacím. Od vzniku zákona bylo rozdělení financí pouze na akcionářích a stát to neměl možnost ovlivňovat.

Změna nastává s novelou zákona o DPH (2005), po níž hazard podléhá zdanění. Další změna přichází s novelou loterijního zákona platnou od 1. 1. 2012, podle které jsou loterijní společnosti povinny odvádět odvody, jež jsou stanoveny ve výši 20 % dílčího základu tvořeného částkou, o níž úhrn vsazených částek převyšuje úhrn vyplacených výher. V minulosti o výtěžku rozhodovaly samy loterijní společnosti, které měly povinnost odvést 6 – 20 % do neziskového sektoru. Ve většině případů byly tyto peníze odváděny na sport,

⁴⁵ *Odvod z loterií a jiných podobných her* [online]. 2013 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/statni-dozor-a-odvody-z-loterii/odvod-z-loterii-a-jinych-podobnych-her>

⁴⁶ NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, s. 120. ISBN 978-80-7357-666-0.

zatímco nyní je to v kompetencích obecních zastupitelstev, a přestože by tyto peníze měly jít opět do sportu, je pouze na nich, jak s těmito prostředky naloží a zvláště komu budou určeny.

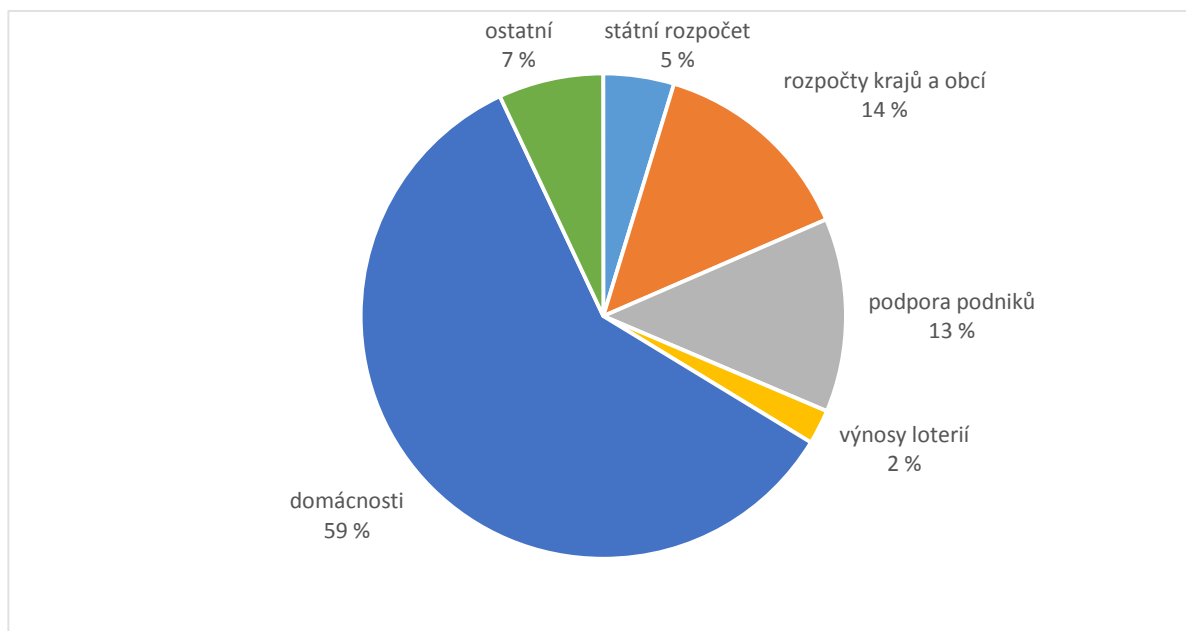
V dubnu roku 2013 přišla pozitivní zpráva pro český sport, zvláště pro českou reprezentaci. SAZKA podepsala čtyřletou smlouvu s ČOV, kterému přispěje desítkami milionů korun a stává se tak jeho oficiálním partnerem. Přesnou částku nemůže ČOV zveřejnit, neboť tak má uvedeno ve smlouvách s ostatními partnery.⁴⁷

Druhá novela loterijního zákona přináší změny v rámci snížení odvodu daně. Tzv. slevu mohou poplatníci uplatnit, pokud poskytnou peněžní dar Českému olympijskému výboru za daný rok. Slevou si mohou snížit základ daně do výše hodnoty poskytnutého daru max. o 25 % dílčího odvodu.⁴⁸

4.3. Domácnosti

Statistiky domácností nejsou známy po jednotlivá léta, ale máme k dispozici porovnání z roku 2000 a 2012. Je nutné si uvědomit, že rok 2000 zahrnuje financování celé tělesné kultury (viz graf 4.4) a rok 2012 pouze financování sportu (viz graf 4.5).

Graf 4.4 Zdroje financování tělesné kultury za rok 2000

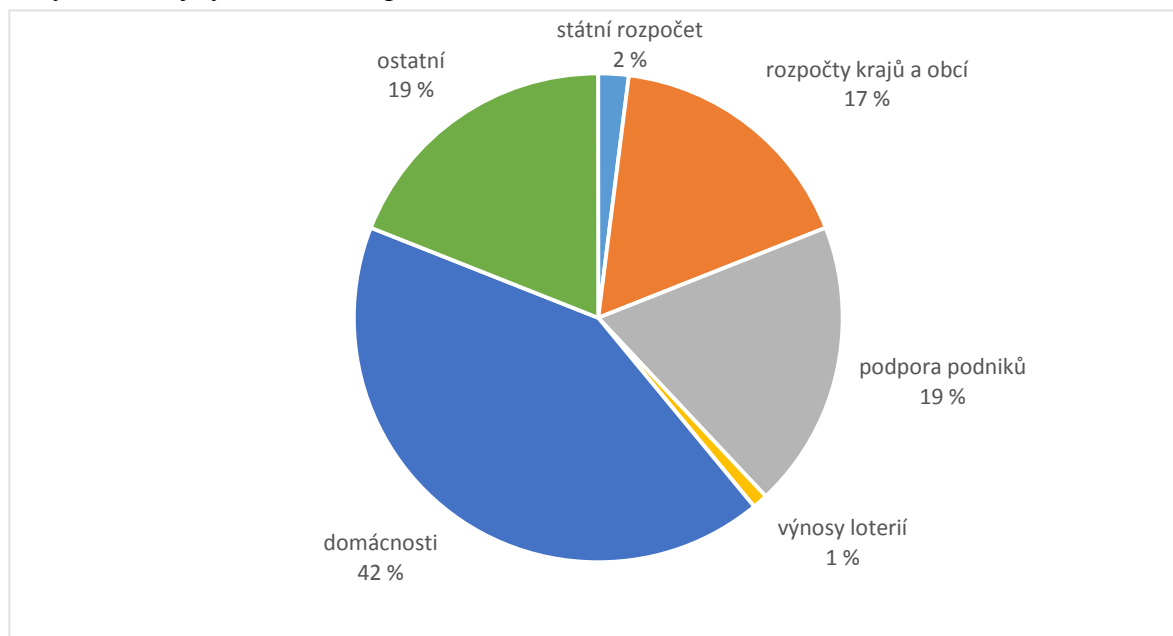

Zdroj: Vlastní zpracování dle NOVOTNÝ, Ekonomika sportu

⁴⁷ *Idnes.cz: Olympionici + Sazka* [online]. 2013 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/olympionici-sazka-loterijni-spolecnost-podepsala-smlouvu-s-cov-pxt-/sport_oh.aspx?c=A130410_123350_sport_oh_ten

⁴⁸ Zákon č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách: Ve znění novely zákona č. 215/2013. In: *Sbírka Zákonů pod č. 86*. 2013. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2014/zakon-c-202-1990-sb-16379>

Graf 4.5 Zdroje financování sportu za rok 2012

Zdroj: Vlastní zpracování dle studie KPMG

Z grafů vyplývá pokles financování domácnostmi. Tento fakt je ovšem zkreslený tím, že sport je jednou z částí tělesné kultury, tedy je logické, že financování tělesné kultury bude větší. Vzhledem k tomuto vysvětlení si troufám říci, že výdaje domácností na sportovní účely stále rostou.

4.4. Ostatní změny

Novela loterijního zákona s platností od roku 2012 obsahuje i další změny. Jako zásadní můžeme ještě uvést, že zahraniční společnosti nemají možnost provozovat svou činnost na území České republiky, pokud tady nemají kamennou pobočku. Stejně tak nemůžou provozovat ani internetovou činnost. Porušení zákona je sankcionováno vysokými pokutami. Tato situace je ale v rozporu s Evropskou unií.⁴⁹ Druhá novela loterijního zákona platná od roku 2014 tato ustanovení mění.

4.5. Dopad novely loterijního zákona na obce

Podstatou této části je zjistit jestli novely loterijního zákona fungují v běžném životě. Rozhodující tedy je, zda příjmy obcí z loterií se opravdu zvyšují a na co jsou využity.

⁴⁹ Novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách. In: *Sbírka Zákonů pod č. 458/2011*. 2011. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-6-zari-2011-kterym-se-meni-zakon-c-2021990-sb-o-loteriich-a-jinych-podobnych-hrach-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-a-dalsi-souvisejici-zakony-18526.html>

Podle počtu obyvatel si stanovíme obce, o které se budeme zajímat. Před novelou loterijních zákonů plynuly obcím příjmy z poplatků za provozovaný výherní hrací přístroj a odvod výtěžku z provozování loterií. Po novele se do rozpočtu obcí dostává nový příjem a to odvod z výherních hracích přístrojů.

V kategorii 1000 – 5000 obyvatel se zaměříme na obec Palkovice s 3 200 obyvateli (údaj z roku 2013). V této malé obci je méně výherních automatů, přesto je zde rozdíl v příjmech z provozu loterií (viz tabulka 4.1). Přestože po novele loterijního zákona došlo k navýšení příjmů o 111 000 Kč, výdaje do sportu se v roce 2012 snižují. V roce 2013 vidíme, že výdaje na sport byly v obci navýšeny o 50 %. V tomto případě můžeme konstatovat, že příjmy získané z loterií byly využity na sportovní činnost.

Tabulka 4.1 Přehled obce Palkovice o příjmech z loterií a výdajích na sport (v Kč)

	2011	2012	2013
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	40 000	0	0
Odvod z výherních hracích přístrojů	0	81 000	138 000
Odvod výtěžku z provozování loterií	0	70 000	97 000
Příjmy celkem	40 000	151 000	235 000
Výdaje na tělovýchovu	881 000	798 000	1 982 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na monitor.statnipokladna.cz

Pro další zjištění skutečností využijeme obec Frenštát pod Radhoštěm, která se pohybuje v kategorii s 5000 – 20 000 obyvateli. Údaje od roku 2011 do roku 2013 můžeme vidět v tabulce 4.2, kdy docházíme k závěru, že přestože v roce 2012 vzrostly příjmy o cca 2 200 000 Kč, výdaje do sportu klesly o cca 300 000 Kč. V roce 2013 došlo k navýšení příjmů plynoucích z loterijního zákona o 900 tis. Kč a výdaje na sport se zvýšily o 1,4 mil. Kč.

Tabulka 4.2 Přehled obce Frenštát pod Radhoštěm o příjmech z loterií a výdajích na sport (v Kč)

	2011	2012	2013
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	2 166 000	258 000	141 000
Odvod z výherních hracích přístrojů	0	3 917 000	4 828 000
Odvod výtěžku z provozování loterií	177 000	366 000	473 000
Příjmy celkem	2 343 000	4 541 000	5 442 000
Výdaje na tělovýchovu	16 972 000	16 610 000	18 030 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na monitor.statnipokladna.cz

V kategorii od 20 000 – 100 000 obyvatel jsme vybrali obec Frýdek – Místek. Příjmy obce se v roce 2012 zvýšily o 26 mil. Kč, ale výdaje do oblasti tělovýchovy vzrostly pouze o 5 mil. Kč. V roce 2013 dochází ke snížení příjmů z loterií z toho důvodu, že obec využila své pravomoci a omezila provozování loterií na svém území. Z tabulky 4.3 vidíme, že dochází jak k navýšení příjmů plynoucích z loterijního zákona tak výdajů na tělovýchovu.

Tabulka 4.3 Přehled obce Frýdek-Místek o příjmech z loterií a výdajích na sport (v Kč)

	2011	2012	2013
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	17 482 000	3 240 000	0
Odvod z výherních hracích přístrojů	0	38 883 000	37 294 000
Odvod výtěžku z provozování loterií	3 092 000	3 928 000	2 664 000
Příjmy celkem	20 574 000	46 051 000	39 958 000
Výdaje na tělovýchovu	45 722 000	50 716 000	81 943 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na monitor.statnipokladna.cz

Jako poslední si stanovíme obec Ostravu s 294 263 obyvateli (k 1. 4. 2014). Ostrava je jediná námi vybraná obec, u které je výrazně patrné navýšení jak celkových příjmů z loterií tak i výdajů na sportovní účely již v prvním roce platnosti novely loterijního zákona (viz. tabulka 4.4).

Tabulka 4.4 Přehled obce Ostrava o příjmech z loterií a výdajích na sport (v Kč)

	2011	2012	2013
Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	67 830 000	1 749 000	88 000
Odvod z výherních hracích přístrojů	0	194 294 000	243 609 000
Odvod výtěžku z provozování loterií	12 983 000	24 384 000	24 975 000
Příjmy celkem	80 813 000	220 427 000	268 672 000
Výdaje na tělovýchovu	373 418 000	615 547 000	886 095 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dostupných na monitor.statnipokladna.cz

5. Závěr

Ať mluvíme o rekreačním, nebo vrcholovém sportu, ke každému potřebujeme finanční zdroje. Financování sportu v České republice je obtížnou záležitostí. Sport je financován jak z veřejných, tak soukromých zdrojů. Veřejné zdroje zahrnují rozpočet státu a územních samospráv. Ze státního rozpočtu se finance přerozdělují mezi jednotlivé kapitoly státního rozpočtu. Pro nás jsou důležité kapitoly MŠMT, VPS a MF. MŠMT každoročně sestavuje programy pro rozdělení finančních prostředků. Pro rok 2014 je stanoveno pět programů. Peníze z MŠMT jdou částečně do rukou ČOV a zbylá část přes zmiňované programy do zastřešujících organizací, které je pak rozdělí do TJ/SK.

Financování ze soukromých zdrojů zahrnuje příjmy vlastní, od firem, domácností a loterijních společností. Vlastní příjmy by si měl každý klub vytvářet sám. Nejčastější formou jsou členské příspěvky, jiným zdrojem může být pořádání sportovních akcí, táborů nebo diskoték či plesů. TJ/SK hledají sponzory, kteří jim poskytnou finanční, někdy i nefinanční podporu, a to především formou sponzoringu. Domácnosti se na financování sportu podílejí 42 % (údaj z roku 2012).

V současnosti již nemůžeme ve financování zmiňovat příjem od společnosti SAZKA. Je to z toho důvodu, že SAZKA, a. s., se v roce 2011 dostala do insolvenčního řízení a následně byla prodána. Případ SAZKY každý zná, protože její krach byl hodně probírán v médiích. Pojďme si shrnout hlavní příčiny. Na počátku všeho stojí akcionáři SAZKY, kteří schválili výstavbu SAZKA Arény v souvislosti s pořádáním MS v ledním hokeji 2004 za poněkud nestandardních podmínek. Stát učinil příslib exkluzivity IVT, jejíž výnosy měly pokrýt financování SAZKA Arény. Dále přislíbil, že nepodnikne legislativní změny. Zůstalo pouze u slibů. V roce 2005 došlo ke změně zákona o DPH a loterijní společnosti od této doby platí státu 19 % daň. SAZKA tak přišla o peníze, se kterými při výstavbě počítala. Původní rozpočet výstavby byl překročen o 5 mld. Kč a SAZKA již v roce 2006 začala mít problémy s poskytnutím financí do sportu. Akcionáři SAZKY požadovali své dividendy a nebyli ochotni chvíli počkat. Aby sport nepřišel o finanční prostředky, kryla SAZKA tyto nedostatky z rezervního fondu. V roce 2011 podala společnost Moranda na SAZKU insolvenční návrh. Přidaly se i další společnosti a SAZKA byla poslána do konkurzu. Konkurz vyhrála skupina KKCG s PPF a SAZKA, a. s., se stala součástí SAZKA Sázková kancelář, a. s. V roce 2012 se jediným vlastníkem stává KKCG Karla Komárka.

Insolvence SAZKY měla za následek změnu financování českého sportu. Bylo potřeba změnit zákony, aby sport nadále nepřicházel o potřebné peníze. Stát v roce 2012 publikoval novelu zákona o loteriích a jiných podobných hrách, ve které stanovil odvody loterijním společnostem ve výši 20 % rozdílu mezi sázkami a vyplacenými výhrami. Peníze z hazardu putují do rozpočtu státu a obcí. Obcím se tak navyšuje rozpočet o několik mld. Kč, ale kde tyto peníze skončí, nikdo neví, neboť je pouze na obecních zastupitelstvech, jak s nimi naloží.

V roce 2014 vstoupila v platnost další novela loterijního zákona, jejímž účelem je zvýšit příjem ČOV a upravit chyby a části z předchozí novely, zvláště ty, které byly v rozporu se zákony EU. Loterijní společnosti si mohou snížit odvody, pokud poskytnou ČOV dar a ČOV tak získává finance, které předtím poskytovala SAZKA. Současná SAZKA v roce 2013 uzavřela s ČOV smlouvu o poskytnutí daru a opět se stala jeho oficiálním sponzorem.

Novela loterijního zákona přinesla navýšení obecních rozpočtů o nemalé částky. Otázkou však stále zůstává, zda se příjmy z loterií dostávají do sportu, tedy oblasti, kvůli které byly tyto příjmy změněny či vytvořeny. Podle naší analýzy, kdy jsme si stanovili 4 obce s různým počtem obyvatel v Moravskoslezském kraji, jsme došli k závěru, že v roce 2012, tedy v 1. roce platnosti novely loterijního zákona, se výdaje na sport spíše pohybovaly ve stejných částkách jako v předchozím roce. V roce 2013 se pohled obcí mění a z loterií plyne mnohem více peněz do sportu.

Hypotézu nelze potvrdit, neboť jsme nezjistili, kolik peněz se dostalo do sportu z kapitoly ministerstva financí, a tedy nemáme kompletní přehled o všech prostředcích státního rozpočtu. Pokud bychom si zpočátku sestavili hypotézu, kdy by se jednalo pouze o výdaje z kapitoly MŠMT, pak by hypotéza byla potvrzena.

Cílem práce bylo zhodnotit roli SAZKY při financování českého sportu. SAZKA do doby insolvence hrála důležitou roli při financování sportu. Avšak kvůli jejímu krachu byl stát donucen novelizovat zákon, který by přinášel do sportovního prostředí víc financí. Podle mého názoru tady stát udělal chybu. Za prvé, tento zákon měl být novelizován již dříve, už v době, kdy SAZKA ještě normálně fungovala, protože sportovní odvětví je neustále finančně podhodnocené. Za druhé, peníze, které putují do obcí, nemusí skončit ve sportu. Tady by zákonem mělo být jasně stanoveno, že peníze z odvodů budou plně využity na sportovní činnost. Rozhodujícím by měl být zákon.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

HOBZA, Vladimír a Jaroslav REKTOŘÍK. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, c2006. ISBN 80-869-2904-3.

NOVOTNÝ, Jiří a Jaroslav REKTOŘÍK. *Sport v ekonomice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 191 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

HALÁSEK, Dušan a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008, 512 s. ISBN 978-80-248-1854-2.

VITOUŠ, Pavel. *Malá encyklopedie sportu*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1980, 359 s., 24 s. fot. příl. Malé encyklopedie (Mladá fronta), sv. 9.

ČÁSLAVOVÁ, Eva a David LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2004, 51 s. ISBN 80-246-0050-1.

Legislativní dokumenty

Listina základních práv a svobod ze dne 16. prosince 1992, čl. 2, odst. 3. Dostupná z: <http://www.slu.cz/slu/cz/poradenska-centra/docs/listina-zakladnich-prav-a-svobod>

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001, 47/2001. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>

Zákon č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách: Ve znění novely zákona č. 215/2013. In: *Sbírka Zákonů pod č. 86*. 2013. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2014/zakon-c-202-1990-sb-16379>

Novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách. In: *Sbírka Zákonů pod č. 458/2011*. 2011. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb11458&cd=76&typ=r>

Elektronické dokumenty

JELÍNEK, David. *Změny v organizaci ČSTV po roce 1989*. Brno, 2012. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Katedra společenských věd ve sportu. Vedoucí práce Mgr. Milena Strachová, Ph.D.

PAVLÍČKOVÁ, Mgr. Eva. *Analýza podpory sportu z rozpočtu města Brna a Rennes*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. Marek Pavlík, Ph.D.

ALÁN, Daniel. *Analýza finanční podpory hlavního města Prahy pro oblast sportu*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Jarmila Neshybová.

Zpravodaj České unie sportu: Speciál vydání k přejmenování organizace [online]. 2013 [cit. 2014-03-24]. ISSN 1212-1061. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/novinky/zpravodaj-cus-special.html>

MŠMT a ČOV. *Analýza financování sportu v České republice*. 2009, 22 s. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2009/Analyza_financovani_sportu_CR_www.pdf

Státní podpora sportu pro rok 2014. MŠMT [online]. 2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/statni-podpora-sportu-pro-rok-2014>

STARÁ, G. Sponzoring a reklama. *Příjmy sportovních organizací*. 2006, s. 6

RUDA, Tomáš, Michaela AUGUSTOVÁ, Martin LUKAVSKÝ a Jan ŠÍMA. *Financování sportu ze zdrojů Evropské unie*. 2012.

KPMG: *Financování sportu v ČR*. 2012, 20 s.

Zpravodaj ČSTV: Speciál SAZKA. 2011, 10 s. Dostupné z: <http://www.caus.cz/soubor/3283>

Výroční zprávy za rok 2010 a 2012. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. *Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky* [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf

Rozdělení Státního rozpočtu 2012 v oblasti sportu – výdajový okruh: „Všeobecná sportovní činnost“ [online]. 2012 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpocet-2012-v-oblasti-sportu-vydajovy-1>

Internetové zdroje

Co je ČUS?. ČUS [online]. 2013 [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/o-nas/co-je-cus.html>

Evropská charta sportu [online]. [cit. 2013-03-04]. Dostupné z: <http://www.cstv.cz/informaceprovas/vladni/echs.pdf>

Olympic. *Český olympijský výbor* [online]. 2012 [cit. 2014-03-24]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/text/10--historie>

Kdy a jak odčítat dary od základu daně? *Portál-firem* [online]. 2014 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.portal-firem.cz/podnikani/kdy-a-jak-odcitat-dary-od-zakladu-dane-39>

Historie SAZKY [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.sazka.cz/cz/o-nas/o-spolecnosti/strucne-z-historie-sazky/>

Aleš Hušák. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/ales-husak>

Josef Cupka. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/154035-odmena-pro-insolvenčního-spravce-cupka-zada-33-milionu/>

Radovan Vitek. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/penize/clanek.phtml?id=688052>

Martin Ulčák. [online]. 2011 [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/clanek.phtml?id=688221>

E-Invest a Penta. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/ekonomika/sazka-vybrala-investora-s-dluhy20110207.html>

Petr Kellner. [online]. [cit. 2014-01-13]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/petr-kellner>

Pád Sazky den po dni: Od Vítkových pohledávek po insolvenční návrh. MALÝ, Ondřej. [online]. 2011 [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-51071140-pad-sazky-den-po-dni-od-vitkovych-pohledavek-po-insolvenčni-navrh>

Odvod z loterií a jiných podobných her [online]. 2013 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/statni-dozor-a-odvody-z-loterii/odvod-z-loterii-a-jinych-podobnych-her>

Idnes.cz: Olympionici + Sazka [online]. 2013 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/olympionici-sazka-loterijni-spolecnost-podepsala-smlouvu-s-cov-pxt-/sport_oh.aspx?c=A130410_123350_sport_oh_ten

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
AČR	Autoklub České republiky
AŠSK	Asociace školních sportovních klubů
ATJSK	Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů
ČASPV	Česká asociace Sport pro všechny
ČOS	Česká obec sokolská
ČOV	Český olympijský výbor
ČR	Česká republika
ČSOV	Československý olympijský výbor
ČSR	Československá republika
ČSS	Český střelecký svaz
ČSSR	Československá socialistická republika
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
ČUS	Česká unie sportu
DPH	daň z přidané hodnoty
DTJ	Dělnická tělovýchovná jednota
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
IVT	interaktivní videoloterijní terminály
KČT	Klub českých turistů
KKCG	investiční skupina Karla Komárka
KSČ	Komunistická strana Československa
MF	ministerstvo financí

MOV	Mezinárodní olympijský výbor
MS	mistrovství světa
MŠMT	ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní neziskové organizace
PPF	investiční skupina Petra Kellnera
SK	sportovní klub
SSSČR	Sdružení sportovních svazů České republiky
TJ	tělovýchovná jednota
ÚSC	územní samosprávný celek
VPS	všeobecná pokladní správa
VV ČSTV	výkonný výbor Českého svazu tělesné výchovy

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9.5.2014

Veronika Čálová
jméno a příjmení studenta

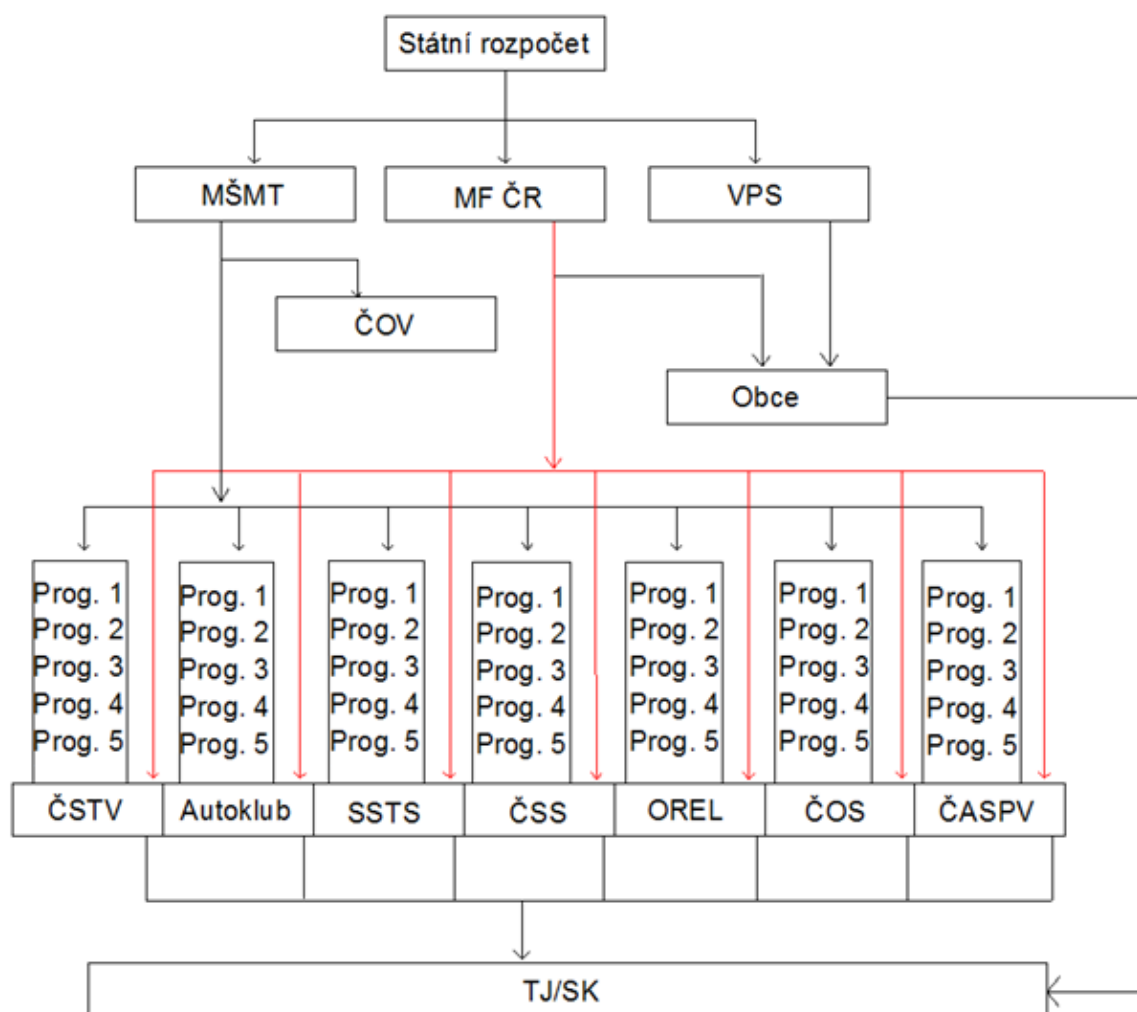
Seznam příloh

Příloha č. 1 Schéma financování českého sportu po roku 2011

Příloha č. 2 Dopis od Ing. Miroslava Kalouska

Příloha č. 3 Dopis od Ing. Josefa Hojdara

Příloha č. 1 Schéma financování českého sportu po roce 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č. 2 Dopis od Ing. Miroslava Kalouska

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
4. volební období
předseda rozpočtového výboru
Ing. Miroslav Kalousek

V Praze dne 13. května 2003

Vážení pánové,

byl jsem požádán společností SAZKA a. s. o stručné vyjádření k činnosti společnosti a jejímu postavení na českém loterijním trhu v souvislosti s výstavbou komplexu k uskutečnění mistrovství světa v hokeji v r. 2004. Jako předseda rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jsem přesvědčen, že fungování akciové společnosti SAZKA představuje významný zdroj financování veřejně prospěšných aktivit a že použití výtěžku ze sázkové a loterní činnosti významně snižuje nároky, kterými by jinak byly zatíženy veřejné rozpočty v ČR. V tomto smyslu lze považovat i projekt Sazka Arena za projekt, který je ve veřejném zájmu.

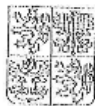
Rozpočtový výbor bude proto podporovat takové postavení společnosti SAZKA a.s., které zajistí společnosti SAZKA, a.s. generování prostředků, které SAZKA, a.s., odvádí na veřejně prospěšné účely.

Moody's Investors Service, Limited
2 Minster Court
Mincing Lane
London EC3R 7XB
United Kingdom

Zdroj: ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf

Příloha č. 3 Dopis od Ing. Josefa Hojdara

Parlament ČR
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

Ing. Josef Hojdar

předseda hospodářského výboru

Sněmovní 1, 118 26 Praha 1

Tel.: 257 175 246, 257 173 281, 257 173 285 FAX: 257 534 416

E-mail: hojdar@psp.cz WWW: <http://www.psp.cz>

V Praze dne 27. května 2003

Vážený pánové,

s uspokojením sleduji rychlý průběh výstavby projektu ARENA, který významně ovlivňuje život Prahy.

Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR považuje akciovou společnost SAZKA za jeden z nejvýznamnějších podnikatelských subjektů ČR, který odvádí každoročně značné prostředky na veřejně prospěšnou činnost, zejména do oblasti sportu.

V této své činnosti SAZKA, a.s. požívá podporu hospodářského výboru Parlamentu ČR, který oceňuje, že SAZKA, a.s. převzala úlohu investora významného sportovního komplexu Sazka Arena a zavázala se k jeho dokončení tak, aby se zde mohlo konat Mistrovství světa v ledním hokeji v roce 2004.

Projekt Sazka Arena představuje jednu z mála staveb, které budou sloužit široké veřejnosti a které přitom nevytváří nároky na financování z veřejných rozpočtů. Po dokončení se Sazka Arena stane významnou součástí sportovního a kulturního života v hlavní město Praze a celé České republiky, pozitivně podpoří rozvoj cestovního ruchu a bude představovat významný prvek státní propagace.

V neposlední řadě projekt Sazka Arena podpoří české podnikatelské subjekty, které na celé výstavbě mají výrazně převažující zastoupení.

Z těchto důvodů bude, vážený pánové, hospodářský výbor Parlamentu ČR i nadále podporovat veřejně prospěšné poslání akciové společnosti Sazka.

S pozdravem

Ing. Josef Hojdar

Moody's Investors Service
Limited, 2 Minster Court, Mincing Lane

LONDON EC3R 7XB
U. K.

Zdroj: ČSTV: Návrh řešení další činnosti SAZKA, a. s. *Podklady pro jednání 23. valné hromady Českého svazu tělesné výchovy: Historie, argumenty, ekonomické výsledky* [online]. 2011, s. 55 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: www.cuscz.cz/files/207OTg.pdf